

UNIVERSITĀTES

AVĪZE

Latvijas Universitātes izdevums
Iznāk kopš 1922.g. 25. septembra

1991. g. aprīlis Nr. 26—27

Maksā 20.kap. (ārpus LU 50 kap.)

Pat žurnāls "Pilsēta" jums nespēs pateikt to, ko **VOLMĀRS** iečukstēja ausī **INGERŪNAM!**

"**KURTS VONNEGŪTS** — tā ir laba gaume!" atbalsojās Andreja specifiskais mecosoprāns. Viņš nebija tālu no patiesības...

DZINTARA LIEPIŅA foto

Šajā numurā:

- ❖ Kā vienmēr jaunami— 2.—3. lpp.
- ❖ Ārlietu birojs, Grāmatnīca, Studentu Dienas komisija, Studentu Nama komisija, Studentu Virtuve un Universitātes Sports — tas viss piederēja studentiem pirms... gadiem. Kas būs šobrīd? —4.—5.lpp.
- ❖ Par šo studentu esamību kursabiedri dažkārt pat nenojauš — 5.lpp.
- ❖ Ko "UA" korespondente Daugavpīlī uzzināja — 6.—7. lpp.
- ❖ Kas bija Kristaps Morbergs? Par to atbildēs 10. lpp.
- ❖ Vēstures fakultātes 2. kursa students Jānis Lulle priecātos, ja sagaidītu atsauksmes — 11. lpp.
- ❖ R. Kadiķa atmiņu nobeigumā uzzināsiet par kuģa "Hercogs Jēkabs" apkalpes likteni — 12.—13. lpp.

UA **R** **SN**

- ❖ Kurš ir viens no VEF pašiem labākajiem basketbolistiem un joprojām Juridiskās fakultātes 1. kursa students? — uzzināsiet 14. lpp.
- ❖ Ko vēl Andrejs patikamu pastāstīja Ingerūnam? Par to nākamreiz!

Jaunumi

LU PADOME

LU Padome, pamatojoties uz fakultāšu Padomju ierosinājumiem, piešķirusi LU Goda doktora grādu (Dr. h. c.):

V.Rūķei-Draviņai — Stokholmas univ. profesori,
A.Dreimanim — Kanādas univ. profesoram,
J.Kļaviņam — Kornēlas univ. profesoram,
E.Leimanim — Britu Kolumbijas profesoram,
V.Bunkšem — Delaveras univ. profesoram,
E.Foldātam — Venecuēlas Centrālās univ. profesoram,
A.Lēberam — Ķīles univ. profesoram,
S.Dvoračekam — Brēmenes univ. profesoram,
V.Mažulim — Viļņas univ. profesoram,
Z.Zinkevičam — Viļņas univ. profesoram,
R.Parolekam — Prāgas Kārļa univ. profesoram,
J.Cālītīm — LELBA (latv. ev. lut. Baznīca Amerikā) Teoloģijas institūta vadītājam,
E.Grēnam — LZA un LU Molekulārās bioloģijas institūta direktoram LZA akadēmiķim,
T.Zeidam — LZA Vēstures institūta sektora vadītājam,
P.Žibeikam — LU Teoloģijas fak. profesoram,
G.Libermanim — LU Ekonomikas teorijas katedras profesoram,
O.Ivaščenko — LU Pedagoģijas fak. docentam,
V.Zelmanim — LU Pedagoģijas fak. docentam.
Saskaņā ar Nolikumu par LU Goda doktoriem diplomus pasniegs LU rektors Universitātes atklāšanas jubilejas veltītā LU Padomes svinīgajā sēdē š.g. septembrī.

• • •

STARPTAUTISKĀ
STUDENTU KARTE

"Pēc Eiroparlamenta Jauniešu Komitejas ierosinājuma ir pieņemts lēmums par Eiropas studentu kartes ieviešanu. Šis iniciatīvas mērķis — dot iespēju katram studentam Eiropā izmantot tās priekšrocības sociālajā un kultūras jomā, kuras piedāvā jebkura EEC valsts. Šis ierosinājums ir ņemts no līguma, kuru parakstījušas Francija un VFR 1991. gadā. Iespējams 7 miljoni studentu varētu izmantot šīs kartes 1991. gada rudenī.

Šī Eiropas studentu karte ir pozitīvs solis Eiropas studentu savienību atbalstīšanai."

Tāda ziņa saņemta no "International Letter of UNEF — ID". Kā zināms, Eiropas socvalstu blokā (bijušajā) Starptautiskā (!) studentu karte pastāv jau sen. Sīkāka informācija LU Studentu Iniciatīvas fondā, Raiņa bulvārī 19, vai starptautiskajā jaunatnes tūrisma birojā "Sputņiks" Elizabetes ielā 63.

• • •

Latvijas Universitātes Studentu organizācijās martā ciemojās:

7.03.91. Igaunijas Tartu Dabas biedrības,

19.— 21.03.91. Francijas nacionālās studentu savienības par neatkarību un demokrātiju,

20.03.91. Dienvidāfrikas studentu savienības pārstāvji.

Vēl jāatgriežas pie trauksmainajām janvāra dienām, jo Mākslas muzeju apvienības Tautas frontes nodaļa joprojām meklē Latvijas Universitātes studentus, kas bezbailīgi un pašreizējīgi stāvēja sardzē par Latviju, Rīgu.

Mākslas muzeja nodaļas vadītāja Māra Markēviča "UA" redakcijas pārstāvjiem nodeva mākslinieku veltes:

Rolanda Beitnera gleznu "Trajektorijas" (ar norādi — Universitātei),

Igora Irbes grafiku "Ceŗību apziņa" ar norādi: "jauniešiem muzikantiem" (To saņems folkloras kopas "Dandari" dalībnieks Kaspars Špīle no Pedagoģijas fakultātes),

Laimas Skadiņas un Aijas Jaunzemes austās jostas un kaklasaites,

Jāņa Strupuļa medaļu "Dziesmu svētki",

Ulda Ģērmaņa grāmatu "Latviešu tautas piedzīvojumi" no jauno mākslinieku apvienības "Jāņa sēta",

Gunāra Dzelmē zīmētos diplomus "Rīgas sargs".

Māra Markēviča īpaši lūdza, ka piemiņas dāvanas būtu pelnījuši tie jaunieši, kas Rīgā bija 20. janvāra vakarā.

Uzzinājām, ka sardzē atradās korporācijas "Selonija", "Talavija", "Tervetia" (iespējams, ka vēl kāda). Pavisam koordinācijas centrā diennaktī reģistrējās vidēji 400 studentu.

Nolemts, ka veltes saņems Anda Grunde (Bioloģijas fak. 3.k.), Aivars Mackēvičs (Geogr. fak. 3.k.), Zanda Grauzā, Inita Sproģe, Ineta Kalēja

• A.DZEŅA FOTO

(Vēstures un filoz. fak. 4.k.), Aivars Spalva (Ekon. fak. 4.k.), Ilze Saučiska (Ped. fak. 2.k.), Ainārs Zellis no deju kolektīva "Dancis", Uldis Grīnbergs (Otto) un viņa komanda, ēdnīcas kolektīvs Raiņa bulv. 19.

UNINFO

• • • • •

EKOLOĢISKĀ CENTRA JAUNUMI

— "Viedas vēstis" Nr. 3.

var iegādāties grāmatu galdā Raiņa bulv. 19. Tās izdod Ekoloģiskais centrs sadarbībā ar Latvijas Viedas Sadraudzību.

— EC Vides bērnu skolas pēdējās nodarbības aizvadītas kopā ar Māru Dali no ASV, spēlējot imitācijas spēles. Augot starptautiskajai sadarbībai arī bērnu ekoizglītības

jomā, uz Čehoslovākijas ekonometri ir uzaicināti 10 Vides skolas bērni.

— EC piedāvā visiem interesentiem sazināties ar draugiem un darījumu partneriem ārzemēs ar elektroniskā pasta palīdzību.

EC kā vienmēr Raiņa bulv. 19., 5. telpā.

INESE VOIKA

GAISMA ŠOREIZ NO RIETUMIEM

Nevaram izķepuroties no austrumu ekonomiskajām lamatām? Bet mūžīgi tajās palikt arī netaisāms. Ja nu integrējamies Eiropas ekonomiskajā telpā? "Kāpēc gan Latvijai nebūtu potenciālas iespējas to kādreiz izdarīt?", tā domā arī profesors D.A. Lēbers. "Taču gatavoties sadarbībai vajag jau šodien."

Tāpēc Juridiskās fakultātes studenti ir saņēmuši profesora sastādīto mācību līdzekli — rakstu krājumu "Eiropas savienības tiesības". Līdz ar to pirmo reizi latviešu valodā publicēti materiāli par Eiropas savienību. Kā uzskata pats profesors, topošajiem juristiem nepieciešams apgūt zināšanas par Eiropas savienības darbības specifiku un likumiem, lai vēlāk savā darbā viņi nepieciešamības gadījumā varētu rīkoties saskaņā ar tiem.

Pēc profesora D.A. Lēbera domām, jau tagad Latvijas likumus varētu pielāgot Eiropas savienības likumiem, lai vēlāk vieglāk būtu realizēt savstarpēju sadarbību. Nedrīkstam aizmirst, ka Latvijas ekonomiku ietekmē arī PSRS un Eiropas ekonomisko asociāciju divi savstarpēji noslēgtie līgumi.

Krājuma "Eiropas savienības tiesības" dažus eksemplārus profesors nodevis arī Nacionālajai bibliotēkai, Zinātņu Akadēmijas Fundamentālajai bibliotēkai, Universitātes Zinātniskajai bibliotēkai, kā arī atsevišķām iestādēm, kuras ir ieinteresētas iepazīties ar minētajiem materiāliem.

Eiropā ietikt nemaz nav tik viegli. Īpaši jau pēc austrumu lamatās pavadītā pūsgadsuma. Cik labi, ka Eiropā ir kāds cilvēks, kurš nāk mums pretī.

JOLANTA APINE

ĀRĒJIE SAKARI

Pēdējās ziņas par studentu organizācijas ārējiem sakariem.

Kopš komjaunatnes pajuksšanas tās ārējos sakarus turpina uzturēt Studentu Iniciatīvas fonds sadarbībā ar Studentu Arodkomiteju. Par jauniešiem stāsta SIF priekšnieks Ilmārs Ziedonis:

Kopš pagājušā gada Latvijas pārstāvi ir pabijuši trīs konferencēs — Lundā — Ziemeļvalstu studējošās jaunatnes forumā, Helsinkos — Eiropas galvaspilsētu studentu sasetā, Stokholmā — Eiropas ekonomikas studentu seminārā. Šajās konferencēs ir dibināti kontakti, kā arī panāktas konkrētas vienošanās.

— Esam aicinājuši Zviedrijas studentus sūtīt mums viņiem vairs nevajadzīgās mācību grāmatas. Tās izdalīsim attiecīgo specialitāšu bibliotēkām.

— Tiek panākta vienošanās par vasaras darbu Zviedrijā, par studentu apmaiņu ar Norvēģiju.

Bija vienošanās ar Dāniju, taču politisko notikumu dēļ tā atlikta. Iespējams, ka jau drīzumā sludināsim atlasīto šim braucienam.

Studenta Jāņa Bērziņa iebilde: "Apņukuši šie ziņojumi, brauc taču kaut kādi izredzētie."

Subjektīva atbilde: "Kamēr studentiem nebūs kopējas organizācijas, tikmēr nebūs normālas iespējas novadīt informāciju par visām iespējām."

LATVIJAS STUDENTU DZIESMU UN DEJU SVĒTKI

Latvijas Studentu Dziesmu un deju svētki šogad notiks no 27. līdz 30. jūnijam.

27.jūnijā igauņu viesi uzstāsies Cēsu parkā, bet lietuvieši — Liepājā "Pūt, vējiņi" estrādē.

28.jūnijā pl.19 sāksies svētku gājiens no Sporta pils uz Brīvības pieminekli. No pl. 20.00 — 22.00 koncerti Vecrīgā un Rīgas parkos:

Pils laukumā — sieviešu kori un igauņu pūtēju orķestri,

Bastejkalnā — igauņu lauku kapelas, Vērmaņa parkā — Igaunijas dejojāji, pie Raiņa pieminekļa — lietuviešu dejojāji, Arsenāla laukumā — Lietuvas pūtēji, Filharmonijas skvērā — lietuviešu lauku kapelas,

pie Strēlnieku pieminekļa — jauktie kori, Jaņa sētā — latviešu folkloristi, stacijas laukumā — Latvijas dejojāji un pūtēju orķestri.

Doma un Anglikāņu baznīcā garīgās mūzikas

koncerti. Gaidāmi viesi arī no Drēzdenes Mūzikas akadēmijas un varbūt arī no ... Tad jau dzirdēsim svētku laikā.

Bet no pl.22 līdz pusnaktij — kopīga sadziedāšanās Doma laukumā.

29.jūnijā Ogres estrādē sešos vakarā pulcēsies dejojāji un pūtēji.

30.jūnijā atkal Ogrē koncerts no pl.17 līdz pat 19.30. Pēc tam pusstundas laikā jātiec pāri upei, lai līdz pusnaktij ballētos plaviņā. Alu uzsauca vietējā valdība! Gaudeamus igitur!

26.maijā pl.11.00 Kaļķu ielā 1 uz kopmēģinājumu jāsanāk Latvijas kolektīviem.

Līdz Jāņiem iemācieties studentu himnu, lai braši skan!

ILZE BRINKMANE

"MINJONA" PĀRVED ZELTU

Sešpadsmitgadniece "Minjona" — starptautiskā konkursa laureāte!

Marta pēdējā nedēļā Lieldienu zaķis (nē,nē.Juris ne!) lielu pārsteigumu sarūpēja LU korim "Minjona". Šoreiz latviešu dziesmas (vai gan ir tāda vieta pasaulē, kur jau kāds latvju koris nebūtu kāju spēris) skanēja Ungārijas galvaspilsētā. No Budapeštas 3. Starptautiskā koru konkursa, kurš bija veltīts Bela Bartoka 110. dzimšanas dienai, koris atgriezās ar zelta diplomu čemodānā. Skaidrības labad jāpiebilst, ka A kategorijā (augstākajā), kurā spēkiem mērojās 12 sieviešu kori, "Minjona" ierindojās trešajā vietā.

Nepiekuļojamai žūrijai (ko arī nemēģinājām pārbaudīt) nepalika neievērota mākslinieciskā vadītāja Sigvarda Kļavas aktivitāte un emocionālais dziesmu interpretējums, kas izpaudās, piemēram, skaļā līdzdziedāšanā vai arī dziļos pietu-pienos. Viņš bija to trīs diriģentu vidū, kam piešķīra stipendiju mācībām kordiriģentu seminārā Budapeštā.

Dažādajās šī reprezentatīvā pasākuma runās tika uzsvērts, ka, neraugoties uz Persijas liča krīzi, grūtībām sakarā ar Vācijas apvienošanos un saspīlēto stāvokli Baltijas valstīs, konkurss tomēr

noritēja sekmīgi, izvērsoties par svētkiem ap 80 koru dziedātājiem. Pie tā mūsu diriģents piebilda, ka Latvijas dziesmoto revolūciju nekas nespēj ietekmēt un galveno ieroci — dziesmu — katrs koris pārvedis pār jebkuru robežu, ignorējot muitnieku modrās acis. Atklāti runājot, tās ļoti pielaidīgas kļuva, ieraugot autobusā meiteņu baru, kurā pamanījušies "iesprukt" tikai trīs vīrieši — diriģents un šoferi. Arī dārgmetāla (patiesībā gan papīra) diploms veiksmīgi tika pārtransportēts robežai. Šī atzinība un muitnieku nepamanītā "Martini" malks varbūt bija laba balva visām braucējām, kā arī mājās palicējām, no kurām liela daļa marta nogali nepavadīja Budapeštā aiz tā iemesla, ka Maskavā bija aizrūvušies ar naudas drukāšanu, atstājot novārtā pasu drukāšanu. Taču Latvijas Universitātes un sava kora godu aizstāvēt prata arī puse sastāva. Cerams, ka arī kora sponsori (lasi — naudas ziedotāji), kam ar Universitātes kadru daļu un grāmatvedību maz sakara, būs tikpat lepnī. Kamēr biznesmenis saka: "Kultūra ir jāatbalsta", mēs dzīvojam ... un dziedam.

LINDA STRUMSKA

ATBALSTA VĒSTULE

Mēs — Gēteborgas studenti, pasniedzēji un pilsētas iedzīvotāji — esam sapulcējušies draudzības dievkalpojuma Vāsa baznīcā, lai sveiktu visus mūsu Rīgas Universitātes draugus.

Ar uztraukumu esam sekojuši nesenojamie notikumiem Baltijas valstīs. Sērojam kopā ar jums par tiem, kuri apšaudes laikā Rīgā zaudēja dzīvību.

Dziesmā, dzejā, runā un lūgšanā domājam par jums. Izsakot atbalstu jūsu neatlaidīgajiem centieniem pēc brīvas un neatkarīgas Latvijas, iededzām svečītes. Drošsirdības, taisnības, brīvības, ticības, cerības un mīlestības gaismu.

Kopā ar jums ceram uz nākotni brīvībā, kopībā un mierā.

1991.g.10.februārī Gēteborgā

Šķiet, jūs nezināt...

PAR TO, KĀ SENOS LAIKOS STUDENTI DZĪVOJA

Sen tas bija, un tomēr dažreiz der pakavēties atmiņās.

Kaut vai tāpēc vien, ka viss jaunais un ģeniālais ir labi aizmirsts vecais.

Tātad — studentu pašvaldība. Kāda tā bija un varbūt — kāda tā varētu būt.

Latvijas Universitātē. Kādreiz. Visi studenti katru gadu rudens semestra beigās pēc visiem vēlēšanu likumiem ievēlēja 40 locekļus Studentu Padomei. Tās uzdevums bija pārstāvēt studentus un rūpēties par dažādu viņu dzīves jautājumu izlemšanu. Arī šobrīd apspriežam topošo Satversmi, vai ne? Domājam, ka der pamācīties.

STUDENTU KAISLĪBAS AP VĒLĒŠANĀM

Pirmo Studentu Padomi ievēlēja, kad vēl vairums nacionāli noskaņoto studentu bija aizņēmi Latvijas atbrīvošanas cīņās un tāpēc vēlēšanās nevarēja piedalīties. Tā nu sagadījās, ka pirmajā Padomē vairākumā bija dažādu sugu latviešu un žīdu marksisti, koalīcijā ar citām žīdu grupām. Marksisti, protams, mēģināja virzīt Studentu Padomi pa to ceļu, pa kuru bija gājušas visas Krievijas revolūcijā dzimušās strādnieku, zaldātu un citas līdzīgas padomes.

Kad neatkarības cīņas beidzās un Studentu Padomi pārvēlēja, tā ieguva savu dabīgo, izteikti latvisko seju un tāda palika visu laiku. Marksistu vairākums bija izplēnējis. Komunisti gan turpināja piedalīties vēlēšanās, izmantojot izdomātus nosaukumus ar diviem sarakstiem — latviešu un žīdu. Ja laimējās, katrs saraksts "līdz ar nagiem" ieguva vienu mandātu. Dažādu nokrāsu sociāldemokrāti vēlēšanās uzstādīja vienu sarakstu un parasti guva 3-4 vietas Padomē.

Kad 1923. gada novembrī tuvojās jaunas vēlēšanas, kreiso novirzienu grupas pēc iepriekšējo gadu parauga auditorijās sāka rīkot vēlēšanu aģitācijas sapulces. Tādas tiesības tās bija "izkarājušas" no Universitātes vadības savā pirmajā "valdīšanas gadā". Bet korporāciju locekļiem un citiem studentiem — atvaļinātiem karavīriem, nemaz negribējās dzirdēt vēlreiz visu to, kā dēļ bija nācies šaut un asinis liet. Un tā kā bija ziema ar dziļu sniegu, tad liela izdoma nebija vajadzīga, lai mītiņotājus — kreiso aģitatorus — uz galvas "iestādītu" sniega kupenās. Universitātes vadība, lai novērstu turpmākās nekārtības, nolēma neatļaut izmantot savas telpas vēlēšanu sapulcēm. Un tādas sapulces LU vairs nekad arī

nenotika.

Kā jau katrā parlamentā, arī Studentu Padomē bija savs vairākums un savs mazākums — opozīcija, kopā 40 locekļu. Proporcionālās vēlēšanas veicināja daudzo sarakstu rašanos, to skaits vienmēr bija pāri par 10. Līdz 1924. gadam Apvienoto Latviešu korporāciju frakcija nepiederēja pie valdītāja vairākuma, to sastādīja pārsvarā dažādu latviešu studentu biedrību pārstāvji. Vēlot Studentu Padomi 1925. gadam, latviešu korporācijas kopā ar sev radnieciskām grupām guva vairākumu un spēja to paturēt līdz Studentu Padomes eksistēšanas beigām. Visiem latviešu korporāciju locekļiem, saskaņā ar iekšējiem lēmumiem, bija obligāti jāpiedalās Studentu Padomes vēlēšanās un jābalso par Apvienoto Latviešu korporāciju sarakstu Nr. 1 negrozītā veidā. Parasti par šo sarakstu tika nodots vairāk balsu, nekā pašās korporācijās bija biedru. Bet pēdējās vēlēšanās, kas notika 1933. gada decembrī, par korporāciju sarakstu tika nodotas pāris simtu balsu mazāk, nekā korporāciju locekļu skaits to prasīja. Acīmredzot, iztrūkums bija nācis par labu kādam jaunam politiskās kustības sarakstam.

Šie fakti liek atzīt, ka arī Studentu Padome tuvojās krīzei. Tā neatklājās tādēļ, ka studentu pašvaldība beidza pastāvēt.

Studentu Padome sūtīja savus pārstāvjus Universitātes Padomē, Universitātes Statūtu komisijā, Studentu Tiesā, Studentu Ārstniecības komisijā un visu fakultāšu Lekciju naudas atbrīvošanas komisijām. Studentu Padomes izpildu orgāni bija prezidijs un daudzās komisijas: Ārlietu birojs, Grāmatnīca, Studentu Dienas komisija, Studentu Nama komisija, Studentu Virtuvs un Universitātes Sports. Visas šīs institūcijas bija pakļautas Revīzijas

komisijas pārbaudēm. Savukārt prezidijā bija 7 locekļi: priekšsēdis, divi viņa biedri, sekretārs ar diviem biedriem un kasieris.

Studentu Padome varēja pieņemt lēmumus, kuri, pēc apstiprināšanas Universitātes Padomē, bija obligāti visiem studentiem. Tāpat nabaga grāmatu tārpiņiem, arī tiem, kas nemaksāja lekciju naudu, nācās atdot Studentu Padomei Ls 12.00 gadā, no tiem Ls 5.00 ieskaitīja Studentu Nama fondā. Lai paātrinātu šī fonda augšanu, sāka rīkot "Studentu dienas", t.i., studenti ar bundžām uz ielām vāca ziedojumus, preti dodot mazus ķieģeļiņus, kurus vēlāk nomainīja piespraužams ķieģeļa attēls. Tā tika nopirkts nams Kr. Valdemāra ielā 69, kur pamazām vecos dzīvokļu īrniekus nomainīja studenti. Iecerēto nama celšanu Anatomikuma priekšā dažādu apstākļu dēļ atlika, tāpēc vēlāk nopirka vēl otru īres māju Brīvības un Raiņa bulvāra stūrī.

Lielākais Studentu Padomes uzņēmums bija Studentu Virtuvs, saukta arī par Mensa Academica, kur finansiāli kritiskā brīdī students varēja paēst par 10 santīmiem. Viena tās nodaļa atradās galvenās ēkas pagrabā, bet otra — tagadējās kafējnīcas "Gaudeamus" telpās. (Par to informējām jau "UA" Nr.5-6.)

Patiesības labad jāsaka, ka Studentu Padomē nekad netika spriests par kādu vispārēju studentu fizisko audzināšanu, ka katram studentam būtu jānodarbojas ar kādu sporta veidu. Pie Studentu Padomes pastāvēja sevišķa komisija — "Universitātes Sports", kas darbojās kā sporta biedrība. Studentu Padomei — Universitātes Sportam nepiederēja ne laukumi, ne vingrotavas un nebija arī līdzekļu, lai varētu visu vajadzīgo nomāt un algot instruktorus un trenerus. Tikai pašu studentu labā griba un entuziasms izveidoja Universitātes Sportu par plašu un cienīgu akadēmisku organizāciju ar spožiem panākumiem pat starptautiskās sacensībās.

•Lielākais Studentu Padomes uzņēmums bija Studentu virtuvs, saukta arī par Mensa Academica. Šobrīd tur lejā aiz telefonu būdām ir ne Universitātes kafējnīca "Gaudeamus"

ANDRA DZEŅA

FOTO

STUDENTI

AKADEMISKĀS * DZĪVES * NEDELĀS * LAIKRAKSTS
12 KĀK PIEKTDIENĀS
MAKSĀ 10 SAKT.

№ 3.

Piektdien, 28. septembrī

II. akadēm. gada gājums

1923.

Esat sveicināti Universitātes gada svētkos!

Cīņās par Latvijas atbrīvošanu
krituši studenti:Emīls Ausmanis
Jānis Bremšmidts
Aleksandrs Brože
Alfons Graudiņš
Rudolfs Grinbergs
Nikolajs Grundmanis
Andrejs Kampars
Olģerts KrištantalsJānis Miglavs
Pēteris Mālis
Aleksandrs Ozols
Ancis Pelcs
Kārlis Rīters
Gustavs Skalde
Elza ŽigļevicaSaņemu no ārzemēm lielākus precu sūtījumus un piedāvāju par zē-
mām cenām vairāmu un mazumu
zīmēšanas papirus, loksnes un rullus
tušu, melnu un citu citus krāsus
ziedus krāsas, kastītes un arsu, šķīvšus, galda
elias krāsas, kastītes un šķīvšus, galda
liksnītes un liksnītes sprīdes.
Rakstāmetus, izveidotas šablōnas, paletes un pindzeles.
Kvalitatīgs, izveidots un jaunākā literatūra pastāņņi krasma Gramatu
A. GOLTS, Rīgā,
Nevs iela 14, tālrunis 50-30Stiklinieku un bilžu
ierāmēšanas darbnīca
Lielā ielā
gultu ierāmēšana, gēlmas, šā ar. darbu
pamā ierādā ierāmēšanu par mērenām cenām
V. KALLIS,
Skaņu ielā 14, Atvaņņāda ielā stūrī.Gaļas un desu lieltirgotava
J. Vikmans,
Rīga, liela Mevas ielā № 42 k4,
tālrunis 50-30ĪSI PAR
STUDENTU
BALLĒM

Arī Studentu Padomes Grāmatnīca bija visai interesants iestādījums. Tās uzdevums bija sagādāt studentiem grāmatas latviešu valodā. Daži uzņēmīgi studenti, kas rakstīja labus lekciju konspēktus, pavairoja tos un pārdeva. Grāmatnīca ar šādu "zem rokas" izdevniecību nodarboties nevarēja (piem., izdot lekciju piezīmes bez autora ziņas). Bet mācību spēki savukārt nevēlējās parakstīt klausītāju nepilnīgās piezīmes. Tāpēc nācās gaidīt, kamēr profesors ar saviem asistentiem uzrakstīja nolasītās lekcijas, nodeva Grāmatnīcai, lai iespiestu vai citādi pavairotu.

Studenti jau nebūtu studenti, ja domātu tikai par politiku un citām prātīgām lietām. Studentu Padome jeb precīzāk — Studentu Dienas komisija rīkoja arī balles.

Viena no lielākajām bija Universitātes dibināšanas dienā — "Akadēmiskā balle". Sākumā šis sarīkojums notika Mazajā Gildē — Rīgas lielākajā zālē. Bet tā kā ar laiku studentu interese par šo pasākumu mazinājās, tad to pārcēla uz mazākām — Virsnieku kluba telpām. Balle ieguva pavisam citu kvalitāti, jo bija pieņemts ierasties vakartērpos.

•••••

Jaunu ienākumu avotu Dienas komisija atrada, janvāra beigās rīkojot masku balli "Nakts Latīņu kvartālā". Pirmās šāds karnevāls Virsnieku klubu pārpildīja tā, kā agrāk vēl nekad tas nebija gadījies — liels viesu pūlis palika ārā uz ielas.

Šis masku balles nosaukums — "Nakts Latīņu kvartālā" ir aizņemts līdzī ar trimdas latviešiem, un tagad to lieto vairākos kontinentos. Bet pie mums Rīgā?...

Bet atskats nebūs pilnīgs, ja nepasacīsim, kā

Studentu Padome beidza savu darbību. 1934. gada decembrī vairs nenotika Saeimas vēlēšanas un drīz savu darbību izbeidza arī studentu pašvaldība. Palika iecelts Studentu Padomes prezidijs un komisijas.

Pēc ALEKSANDRA RAUDSEPA raksta
"Latvijas Studentu Padome" materiālu
sagatavojuši ILZE NAGLA

GRIBU ĀTRĀK
IZVESEĻOTIES

Ir nācies redzēt, ka pa Universitātes kāpnēm nes jaunus cilvēkus invalīdu ratiņos. Tad jāapbrīno viņu apņēmība, un prātā nāk izcilā rakstniece Zenta Mauriņa. Griezīgi skan vārdi — invalīds, bet garīgi viņi bieži ir bagātāki par veselajiem. Vairāk lasījuši, jūtīgāk uztver pasauli un izprot cilvēku dvēseli.

"UA" lappusēs vēlamies pastāstīt arī par šiem studentiem, par kuru esamību viņu kursabiedri dažkārt pat nenojauš.

ŽANNA ŠPUĻINA dzimusi Rīgā, 22 gadi, mācās LU Filoloģijas fakultātē, krievu valodas un literatūras specialitātē 4. kursā, neklātienē.

— Kā tu izlēmi iestāties LU un kāpēc tieši šajā specialitātē?

— Esmu beigusi Rīgas 60. vsk., mums bija ļoti laba klase, trīs skolnieki vidusskolu beidza ar medaļām, starp tiem arī es. Visa klase nolēma mācīties tālāk, un visi arī esam iestājušies dažādās augstskolās. Šo specialitāti izvēlējos tāpēc, ka vienmēr ir patīkusi krievu literatūra.

— Kā tu kārtoji iestāšanāsmenus?

— Tā kā diplomā man bija tikai teicamas atzīmes, vajadzēja likt vienu eksāmenu — rakstīt sacerējumu. Izvēlējos tematu par Tols-toja "Karu un mieru". Rakstu darbu novērtēja

ar pieci, tāpēc veiksmīgi iestājos.

— Jau iestājoties Universitātē nevarēji staigāt, kā tu ieradies uz eksāmenu?

— Sacerējumu, atšķirībā no citiem reflektantiem, rakstīju pirmajā stāvā, jo otrajā ar ratiņiem bija ļoti sarežģīti nokļūt.

— Salīdzinot ar citiem reflektantiem, tev mācīties neapšaubāmi ir grūtāk. Kas tev palīdz?

— Lielu palīdzību saņemu no vecākiem. Tētis vai mamma brauc uz fakultāti, sarunā pasniedzēju... konsultācijās uzzina vajadzīgo literatūru.

— Kāda ir pasniedzēju attieksme pret tevi?

— Visi pasniedzēji ir atsaucīgi. Kad esmu sagatavojusi nodarbības, piezvanu, un pasniedzēji atbrauc pie manis, lai pieņemtu eksāmenu vai ieskaiti. Tā kā nespēju sesijas laikā visu nokārtot, atbildu jau ātrāk. Neviens pasniedzējs nekad nav atteicis.

— Kāda ir pretimnākšana no Universitātes puses?

— Praktiski neviens par mani īpaši neinteresējas, kursa biedrus nekad neesmu redzējusi. Piezvanu laborantei, uzzinu vajadzīgo, un tad atbrauc pasniedzēji.

— Tu labi mācies, labi zini latviešu valodu, bet vai nav ļoti grūti un apnicīgi?

— Jā, es ļoti daudz lasu, reizēm pat acīs sāp, gadās, ka uznāk liels slinkums, liekas, ka viss

apnicis, taču pēc tam ar prieku atkal ķeros pie mācībām. Latviešu valoda man patīk, gribu to iemācīties labāk, taču nav ar ko runāt, un es arī kautrējos.

— Kāds tev dzīvē ir mērķis, nākotnes nodomi?

— Protams, pirmkārt, ātrāk gribu izveseļoties, jo ārsti ir devuši cerību, pēc tam pabeigt Universitāti. Par skolotāju strādāt gan negribētu, mans sapnis ir kļūt par korektori kādā avīzē, tas šķiet interesanti. Diemžēl mūsdienās grūti atrast sev piemērotu darbu, jo pat fiziski veseli cilvēki nevar strādāt savā profesijā.

— Kādas ilūzijas esi zaudējusi studējot?

— Esmu pārliecinājusies, ka, saņemot diplomu, man nebūs, kur iet.

— Ar ko tu nodarbojies brīvajā laikā?

— Ārpus mācībām lasu piedzīvojumu, detektīvu literatūru, kā arī presi. Patīk adīt, tagad adu mammai jaku, skatos televizoru, ļoti aizrauj hokejs, klausos mūziku. Divreiz dienā pa stundai nodarbojos ar fizikultūru — turoties pie līdztekām staigāju, taču pagaidām kājas vēl negrib klausīt.

— Paldies par sarunu. Novēlu, lai tavas cerības piepildās un tu vienmēr būtu tik jauka un viesmīlīga.

Jautājusi — žurnālistikas katedras laborante SANDRA ANŠMITE

**Žurnālists
komandējumā**

ES JŪTOS TĀ KĀ VĀRNA

Tā man teica Aija, atbildot uz jautājumu — kā Tu jūties Daugavpilī.

Bet kā jūtas vārna?

To lai es pati noskaidroju. Vairāk viņa neteica neko. Visu pēcpusdienu.

Vārniski runāt neprotu. Saprast? Arī — nē. Un saruna ar vārnām nenotika. Bet ne jau visus Daugavpils Pedagoģiskā institūta studentus ir pārņēmušas vārnu izjūtas. Ja jūs interesē, ko domā

viņi — daugavpilieši —, lasiet tālāk rakstīto.

No sarunām ar dažādu oficiālu studentu organizāciju pārstāvjiem:

AIVARS KEHRIS, "Apvienotās Komitejas" priekšēdis:

"Zem šī nosaukuma slēpjas visparastākā arodbiedrība. "Apvienotā Komiteja" tā ir tādēļ, ka šeit darbojas gan studenti, gan pasniedzēji un institūta darbinieki. Ar ko mēs nodarbojamies?"

* Finansiālie jautājumi. Bet vispār naudas nav tik daudz, cik nepieciešams, tāpēc par to šoreiz nerunāsim.

* Tirdzniecība. Jā, šajos visnedojamākā deficīta apstākļos cenšamies organizēt tirdzniecību studentiem un sevišķi studentu ģimenēm. (Viņiem Ziemassvētkos bija iespēja iegādāties kafiju. Un bez taloniem. — A.S.)

* Studentu atpūta. Piedāvājam un daļēji apmaksājam ceļazīmes uz studentu atpūtas nometnēm, arī starptautiskām. Taču šis atpūtas veids studentu vidū nav tas iecienītākais. Šogad būtu jānodod ekspluatācijā studentu atpūtas bāze tepat Stropos. Ar laiku tā varētu kļūt ne tikai par mūsu institūta, bet visas Latvijas augstskolu studentu atpūtas nometni.

* Kopmītnes (!?) un citi sociālās dzīves jautājumi. Šķiet, ka aktīvāki ir KRIEVU studenti, varbūt tas tādēļ, ka viņu DPI ir vairāk."

A.Kehri papildina studente **MARINA UKRAINKA**:

"DPI studentiem ir savs deputāts pilsētas Tautas deputātu padomē, bet labuma no viņa — nekāda. Reizēm Kostja izdara kaut

ko gluži acgārnī.

Krievu studentu politiskais noskaņojums ir kā visiem saprātīgi domājošiem cilvēkiem, un viņus neapspiež nedz

darbu neprot un negrib organizēt. Tādi ir arī viņu audzēkņi.

Bet — kas meklē, tas arī atrod! Mums ir TDA "Laima", kapela "Dunduri", Mūzikas

Daugavpilī, nedz citur Latvijā. Trūkst vienīgi informācijas un aģitācijas krievu valodā."

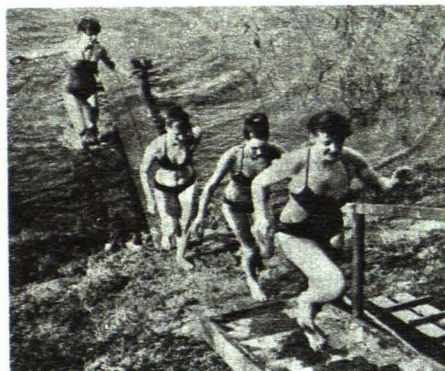
**Aptversim? Neaptversim? Tā domāja viņas (dabas draudzenes) par Salienas pagasta lielo ozolu.*

Pilsētas padomes priekšēdētājs biedrs Žarkovs Daugavpilī gan nejutās droši, un viņam vajadzīgi tanki aizsardzībai. Marina iesaka atvest un nolikt pie partija ēkas to arhitektūras pieminekli, kas pie Daugavpils robežas stāv jau kuro gadu desmitu. Lai

sargā!

Studentu klubā satiku **HILDU**

**Plakš...plakš...Bet Dubezerā ir forši!*

TRAŠKOVU:

"Esmu neapmierināta ar studentu kūtrumu. Te tas aplis noslēdzas: DPI mācās, lielākoties, Latgalē dzīvojošie un ne tik aktīvākie. Viņi ir neiekustināmi institūtā, tādi pat aiziet uz skolām un ārpusstundu

pedagoģijas fakultātes kori, studentu miniatūru teātris (krievu trupa). Diemžēl pašu interesentu trūkuma dēļ vairāk nav kādreiz populāro interešu klubu."

Institūtā vēl ir Jaunatnes progresa savienība, bet tās "galva" Valērijs tolaik bija Maskavā. Tikvien sapratu, ka JPS ir kaut kas līdzīgs mūsu SIFam.

DPI viesojos dienā, kad tur notika Latgales zonas seminārs "Sakopsim Latviju!" Turpmāk tie notiks regulāri 2—3 reizes gadā. Semināru iniciators un neoficiālā dabas draugu aktīva sirds un dvēsele ir **BRUNO JANSONA** kungs. Ar notikušo semināru un saviem studentiem Br. Jansons ir patiesi apmierināts. Un kādēļ gan ne? Jaunie biologi veic nopietnus pētījumus, diplomdarbu konkursos vairākkārt iegūtas pirmās vietas republikā. Jau ilgi pirms Kultūras Fonda nodibināšanās Daugavas senlejā pastāvīgi strādā zināt-

**Ko domā tie, starp kuriem ir viena vārna? niskās ekspedīcijas un talcinieki (kolosāla atsaucība) no DPI. Līdzīgi I.Ziedoņa grupai darbojas radošā grupa "Ainava", galvenokārt studenti:*

Ekskursija pa DPI veco māju ir galā, bet ko domā tie, starp kuriem ir viena vārna? Viņi visi ir visparastākie Filoloģijas fakultātes 2.kursa (pirmā latviešu grupa fakultātē pēc n— tajiem gadiem) studenti: **VEIKO, AINĀRS, RUDĪTE, SOLVEIGA, AIJA, SARMĪTE, ANTRA, DAIGA, INESE** un **KRISTĪNE**.

— *Kā jūtaties Daugavpilī?*

— Man šeit patīk. Pilsētā ir pietiekoši klusi, lai mācītos. Tikai bibliotēkās trūkst grāmatu latviešu valodā.

— *Es aiziešu tev izsaukt "ātros"!*

— Nē, paldies! Nepūlies!

— *Pastāstiet kaut ko par studentu būšanām!*

— Es te nekad negarlaikojos. Tagad esmu aizņemts ALUS BRĀLĪBAS veidošanā. Pagaidām nav īsti skaidrs, kāda tā būs, iespējami kontakti ar citām augstskolām ne tikai mūsu republikā. Bet tas — vīriem.

(Dāmas dziļdomīgi klusē.)

— Es gan neesmu apmierināta ar studentu dzīvi, ne ar sevi, ne citiem. Nekas nenotiek ...

— *Kāpēc?*

— Esam pirmās latviešu grupas fakultātē, mums nav savu tradīciju, katrs ierāvis savā kūniņā.

— Nav arī sava organizatora, pati vadīt neprotu, bet pasākumos labprāt piedalītos.

— Man žēl sava laika.

— Tā, ko tu noguli?

— Paši vainīgi vien esam. Neapmierināti ar savu dzīves veidu ir gandrīz visi, bet neko nedara. Kurš grib, sev nodarbošanos atrod.

— Kas teica, ka mums nekā nenotiek? Vakar bija puķu vakars ar prezidenta — paša Kaktusa piedalīšanos. Bet kopš šī gada 17. janvāris ir Truļuka (Truļuks — truls ģimīšis) diena, turpmāk atzīmējama.

— *Vai mācību līmenis, jūsuprāt, ir pietiekoši augsts?*

— Piekritu apgalvojumam, ka DPI ir viegli iestāties, bet grūti mācīties.

— Specialitātes priekšmetus, man šķiet, apgūstam ļoti augstā līmenī, bet ne visus, piemēram, pedagoģiju.

— Atsūtiet mums kādu bibliotēku!

— *Kāpēc mācībām izvēlējāties DPI?*

— Ieinteresēja specialitāte — svešvaloda un latviešu valoda un literatūra.

— Kā jau visur Latgalē, Daugavpilī cilvēki ir labāki. Tā kā pati esmu vienkārša, tad nu iestājos šeit. Vilināja arī specialitāte — Latvijas kultūras vēsture un latviešu valoda un literatūra.

— *Ko jūs teiktu tiem, kas šausminās, dzirdot vārdu — Daugavpils?*

— Pilsēta pati par sevi ir ļoti jauka, tīra un sakopta (salīdzinoši). Vainu var meklēt

tikai sevi. Nemaz nav jāšausminās.

— Varbūt esmu pieracāsī, bet man pilsēta patīk.

— Man gan Daugavpils nekad nav

• *Studentu kāzās JĀ vārdu teic Līga un Andis*

patikusi un nepatīk.

— *Kas studiju laikā bijis vispatīkāmākais?*

— Studentu kāzas pagājušosiem.

— Talkas.

— Bet mēs sargājām jūsu Universitāti, kamēr jūs paši sēdējāt uz barikādēm.

— *Paldies jums!*

Pēc šīs sarunas (ne)visi aizgāja saķertām galvām. Sāpot ...

Bet Daugavpili vēl ir "Laima", kur dejo, smeļ un priecājas. Dzirdēju sakām — viņi dzīvo ļoti vissaturīgāk.

— Jā, te ir labi.

— Vēl saturīgāk viņi dzīvo, ja mēģinājumos nebūtu jādejo — tā ELMĀRS ("Laimas" vadītājs).

— Tā nu gan nav. Es uz "Laimu" nāku tieši dejoj, nevis tādēļ, ka Daugavpili maz iespēju pavadīt brīvo laiku.

— Nekad nav šķitis, ka Daugavpils ir slikta un te nav ko darīt.

— Nenožēloju, ka mācos DPI un ne citā augstskolā.

Pavisam nesen "Laima" dejoja savā 35. jubilejas koncertā, bet priekšā — brauciens uz Toronto, Kanādas latviešu Dziesmu svētkiem. (Līdz pēdējam brīdim neticēju, ka brauksim mēs — "Laima" — un ne kāds no Rīgas TDA, — tā Elmārs.)

Lai jums izdodas!

Reportāžu noslēdzot, vēl viens teiciens no Edgara Liepiņa folkloras; kas, manuprāt, izsaka visu, arī par Daugavpils studentiem:

VAJAG TIK RAKT!

ANITA SMOLENSKA

Ziņas no ārzemēm

Maskavas universitātes vertikālā transporta (t.i., liftu) dienesta pārvaldes vadītāji piedraudējuši — ja nebeigsies vandālisma akti liftos, tie universitātes ēkā tiks apstādināti. Šķiet, viņu sašutums ir pamatots. Tikai divos mēnešos vien (septembrī un oktobrī) kopmītnes liftos tika salauzti 30 telefona aparāti, sasisti 10 fotoelementi un sabojātas 40 pogas vadības paneļos. Bojājumu labošanai pietrūcis materiālu, jo tēvzemes rūpniecība detaļas neražojot, bet, lai tās pirktu ārzemēs, vajadzīga... valūta.

Maskavas universitātes žurnālistikas fakultātē dienas gaismu ieraudzījuši jauna avīze "Molva", kura dibināta 1831. gadā.

Kādreiz universitāte bija slavena ar saviem izdevumiem. Bija arī "Molva" (žurnāla "Teleskops" pielikums), kas pirmā publicēja P.Čaadajeva "Filozofiskās vēstules". Un jaunā laikraksta izdevējiem jābūt visai drosmīgiem ļaudīm, lai pazīpotu, ka šī "Molva" ir tās avīzes "Molva" mantiniece. (1831. gadā to dibināja Maskavas universitātes profesors Nikolajs Nadeždins un tā iznāca ar Visariona Belinska atbalstu.)

Tiesa, visai loģisks ir jautājums — kas 1831. gadā dibināto avīzi novēlēja pašreizējiem "Molvas" izdevējiem?

Maskavas universitātes Vēstures fakultātē nodibināta pirmā studentu organizācija, kurai ir juridiskās personas tiesības Maskavā. Tā ir aspirantu un studentu savienība.

Dibināšanas konferences deklarācijā paziņots, ka tā ir sabiedriska organizācija, kuras mērķi — palielināt izglītības procesa efektivitāti un demokratizēt; maksimāli atbrīvot fakultātes zinātnisko un radošo potenciālu; veidot tiešus starptautiskus sakarus ar studentu un citām organizācijām; piedalīties fakultātes studentu un aspirantu sadzīves jautājumu risināšanā un uzlabot viņu materiālo stāvokli.

Savienības statūtos paredzēta finansu un ekonomiska darbība, lai radītu iespējas apmaksāt izdevumus, kas vajadzīgi studentu aktīvai zinātniskai darbībai ne tikai PSRS, bet arī starptautiskai. Viena no iespējām, kā savienības vadītāji iecerējuši palīdzēt studentiem uzlabot materiālos apstākļus, — izdevējdarbība.

Savienība pagaidām nolēmusi gan sniegt visa veida palīdzību, pārējo atstājot pašu studentu rokās.

"Moskovskij universitet"

(Turpinājums 13.lpp.)

Kāds ir netirākais stāsts, kādu jebkad esmu uzrakstījis? Tas ir "Big space fuck", pirmais stāsts literatūras vēsturē, kura nosaukumā atrodams vārds "fuck". Tas, iespējams, ir mans pēdējais stāsts. To uzrakstīju savam draugam Haraldam Elisonam, kas stāstu publicēja savā antoloģijā "Atkal briesmīgās vizijas".

Tas skan šādi:

BIG SPACE FUCK

1987.gadā ASV jauniešiem kļuva iespējams iesūdzēt savus vecākus tiesā par audzināšanu. Tīniši varēja aizvest viņus uz tiesu un likt tiem maksāt vai pat izciest ieslodzījumu par nopietnām kļūdām, kuras vecāki pieļāvuši, kamēr jaunieši bija vēl bezpalīdzīgi bērni. Tas nebija tikai kārtības nodrošināšanas paņēmieni, bet arī veids, kā piebremzēt atražošanu, jo daudz vairs nebija palicis pāri, ko ēst. Aborti bija bezmaksas. Katra sieviete, kura brīvprātīgi tos izdarīja, varēja kā balvu izvēlēties vannas istabas svāriņus vai galda lampu.

1989.gadā Amerika uzsāka "Big Space Fuck"projektu, lai pārliecinātos, vai dzīvība var turpināties kaut kur citur kosmosā, jo tā noteikti vairs ilgi nebija iespējama uz Zemes. Viss bija piedirsts — alus bundžas un veci automobiļi, un hlora pakas.

Interesants atgadījums notika Havaju salās, kur iedzīvotāji jau ilgus gadus bija metuši atkritumus izdzisušo vulkānu krāteros — tie pēkšņi atdzivojās un izsplāva visus mēslus atpakaļ.

Valodas ziņā tas bija visatļautības laiks, un pat Prezidents, nevienam īpaši neatvainojoties, lietoja "Shit" un "fuck". Tas bija normāli. Viņš sauca Space Fuck par Space Fuck un tāpat arī visu pārējo. Space Fuck bija programma, kas paredzēja, ka raketē ar 800 mārciņām dzīzuma rādis uz Andromēdas galaktiku divu miljonu gaismas gadu attālumā. Par godu slavenajam kosmosa pionierim kuģa nosaukums bija Artūrs C. Klārks.

Kuģis bija jāpalaiž ceturta jūlija pusnaktī. Tovakar desmitos vakarā Dveins Hūblers un viņa sieva Greisa vēroja starta brīdi savas pieticīgās mājas dzīvojamajā istabā Erija ezera krastā. Erija ezers tagad bija kļuvis par lielu mēslupeļķi. Tur dzīvoja astoņas pēdas gari nēģi — cilvēkēdāji. Dveins strādāja par sargu divas jūdzes attāļajā Ohaijo

Dveins un Greisa skatījās un priecājās, kā ceļojumam tiek gatavots pulverveida dzīzijs. Maziņš bikeritis ar vielu, ko bija atsūtījis Čikāgas universitātes Matemātikas fakultātes dekāns, tika zibenīgi sasaldēts. Tad to ievietoja vēderainā burkā un izsūknēja no tās gaisu. Gaiss izzuda, atstājot jauku baltu pulverīti. Dveins Hūblers ievēroja, ka pulveris ne ar ko īpašu neizcēlās, taču tur bija vairāki tūkstoši miljonu dzīvu spermās sūniņu.

Sākotnējais vidējais ieguldījums bija divi kubikcentimetri. Dveins skali aplēsa, ka iznāk pietiekami daudz pulvera, lai aizkleķētu adatas aci. Drīz ceļā uz Andromēdu būs astoņi tūkstoši mārciņu šīs vielas.

"Fuck you", Andromeda!" — teica Dveins, nēmaz nebūdam rupjš. To atbalsoja visā pilsētā izlīmētās afišas un uzlīmes. Citi uzraksti vēstīja: "Andromeda, mēs tevi mīlam!", "Zemes viesi Andromedai", un tamlīdzīgi.

Atskanēja klauvējiens pie durvīm, un tūdaļ pa tām ienāca vecs ģimenes draugs, aprīnka Šerifs.

"Kā sviežs, sūdabralī?" — jautāja Šerifs un drusku pamiņājās uz vietas. Greisa iekīkinājās, priecādamās par asprātību. Ja viņa būtu nedaudz vērigāka, tā vis nekīkinātu. Greisa varēja arī pamanīt, ka Šerifa jokulība ir ļoti virspusēja. Šerifa prātu kaut kas satrauca. Arī oficiālie dokumenti viņa rokā varēja nepaslidēt garām Greisas acīm.

"Sēdi nost, vecā dīrša!" — uzaicināja Dveins. "Un skaties, kā tiek iepriecināta Andromeda!"

"Ja es pareizi saprotu," — Šerifs atbildēja, "man būtu jāsež vairāk kā divus miljonus gadu. Mana vecā lēdija brīnītos, kas ar mani noticis."

Šerifs bija daudz elegantāks kā Dveins. Viņa dzīzijs bija uz Artūra C. Klārka. Dveina dzīzijs ne. Lai pieņemtu dzīzijsu, inteliģences pārbaudes testā "IQ" bija jāiegūst vairāk kā 115 punkti. Bija dažī izņēmumi, — ja jūs bijāt labs atlēts, vai spēlējāt mūzikas instrumentus, vai arī gleznojāt, tomēr Dveins nepretendēja ne uz vienu no šīm kategorijām. Viņš cerēja, ka putnu būrišu taisītājiem būs īpašs statuss, taču šoreiz pievilās.

Ņujorkas Filharmonijas direktors savukārt varēja dot pilnu normu, ja viņš gribēja. Viņš bija 68 gadus vecs. Dveinam bija 42.

Pašlaik televīzijā uzstājās vecs astronauts. Viņš izsacīja pārliecību, ka ceļos tur, kur ceļos viņa dzīzijs. Bet tā vietā viņš sēdēja mājās kopā ar savām atmiņām un "Tang" glāzi. "Tang" bija oficiāls astronautu dzēriens no apelsīnu pulvera.

"Varbūt tev nebūs jāsež divi miljoni gadu," teica Dveins, "bet tikai piecas minūtes. Sēdies!"

"To, kamdēļ es esmu šeit ieradies," teica Šerifs un ļāva nelaimībai parādīties savā sejā, "parasti mēdzu paziņot, stāvot kājās."

Dveins un Greisa jutās patiesi izbrīnīti. Viņiem nebija nekādas skaidrības par to, kas notiks tālāk. Bet bija re kā — Šerifs pasniedza katram izsaukumu uz tiesu un teica: "Man ir skumjš pienākums paziņot, ka jūsu meita Vanda Džūna ir iesūdzējusi jūs tiesā par viņas bērnības izpostīšanu."

Dveins un Greisa jutās kā pērkonas spērienu dabūjuši. Viņi zināja, ka Vandai Džūdai ir 21, un viņa nolēmusi tiesāties, bet to no Vandas viņi patiešām nebija gaidījuši. Vanda dzīvoja Ņujorkā, un, kad viņi pa telefonu apsveica meitu dzimšanas dienā, viena no lietām, ko Greisa teica, bija: "Tu vari mūs iesūdzēt tiesā, meduspuķīt, ja tu gribi." Greisa bija tik ļoti pārliecināta, ka viņa un Dveins ir bijuši labi vecāki, ka viņai bija taisni vai jāsmējas, sakot: "Ja tu gribi, tu pat vari ietupināt savus puvušos senčus cietumā!"

Vanda Džūna, starp citu, bija vienīgais bērns ģimenē.

L
I
E
L
A
I
S
b
i
g
D
R
Ā
S
p
a
c
e
f
k
u
c
k
K
O
S
M
O
S
Ā

K
T
U
u
l
d
C
k
i
ē
r
j
i
p
s
s

Pusaudžu La-
bošanas Ins-
titūtā. Viņa
hobijs bija
putnubūrišu
taisīšana no
hlora pakām.
Tos viņš izkā-
ra viscaur sa-
vā dārzā, lai
gan tur vairs
nebija nevie-
na putna.

Vanda nebija tālu no dvīņiem, bet Greisa izdarīja viņai abortu. Tā vietā Greisa paņēma trīs galda lampas un vienus vannas istabas svarīgus.

"Ko viņa teica, ko mēs esam nepareizi darījuši?" — Greisa vaicāja Šerīfam.

"Jūsu tiesas pavēstē ir pievienots atsevišķs apvainojumu saraksts — viņš atbildēja. Šerīfs nevarēja vairs skatīties acīs saviem vecajiem, bēdu sagrauztajiem draugiem. — tā vietā viņš lūkojās televizorā.

Zinātnieks izskaidroja, kāpēc Andromeda tika izraudzīta par mērķi. Starp Zemi un Andromedas Galaktiku bija vismaz 87 laika gadi — hronosilaktisko infundibulaju****. Ja Artūrs C. Klārks izbrauktu cauri jebkuram no tiem, tā krava būtu palielinājusies triljons reizu, un tā varētu parādīties jebkur telpā un laikā.

"Ja vien kaut kur Kosmosā ir kādi sūdi," zinātnieks apsoltja, "mūsu sēkla tos atradīs un apaugļos."

Viena no visnospiedošākajām lietām par Kosmosa programmu bija fakts, ka tā pasludināja sūdus par vienīgo risinājumu situācijai, ja tāds vispār eksistēja.

Mulķīgi ļautiņi, kā Dveins un Greisa, un pat tik ļoti smalki ļautiņi kā Šerīfs bija iedrošināti ticēt, ka viesmīlība eksistē arī ārpus Zemes un ka viņu planēta ir tikai sūdu gabals, ko izlietot par starta platformu kosmosa kuģiem.

Pašlaik Zeme patiešām bija sūdu gabals, un pat vismulķīgākajiem ļautiņiem sāka pielekt, ka tā varētu būt arī vienīgā apdzīvotā planēta, kādu cilvēciskās būtnes jebkad atrastu.

Apsūdzētā Greisa rūgti raudāja, un apvainojumu saraksts, kuru viņa lasīja, lika viņai pilnīgi noasarot.

"Ak, Dievs, ak, Dievs, ak, Dievs," viņa izsaucās, "Džīna runā par lietām, kuras es esmu pavisam aizmirsusi, bet viņa nekad neko neaizmirst. Viņa runā par tādiem notikumiem, kad viņai pašai bija tikai 4 gadi!" Dveins lasīja apvainojumu pret sevi, tādēļ nevarēja pajautāt Greisai, ko šausmīgu viņa varētu būt izdarījusi, kad Vandai Džūnai bija tikai 4 gadi. Bet, re, kā tas notika! Lai iepriecinātu savu māmiņu, nabaga mazā Vanda Džūna zīmēja jaukas bildītes viscaur pāri jaunās dzīvojamās istabas tapetēm. Prieka vietā māte burtiski eksplodēja un viņu pamatīgi izplaukāja. Kopš tās dienas, atzinās Vanda Džūna, viņa nav spējīga paskatīties uz jebkāda veida materiālu, nedrebot kā lapa un nesvišot aukstus sviēdrus." Tā nu man tika liegta spīdoša un ienesīga karjera mākslā — šo sentenci Vandai bija ieteicis viņas advokāts.

Pa to laiku Dveins studēja, kā viņš ir sagrāvis savas meitas iespējas, — advokāta vārdiem runājot, — "Izdevīgas precības un rezultātā — komfortu un mīlestību." Dveins to esot izdarījis, būdams nedaudz iekēris sīvo, kad viens līgavainis nācis Vandu bildināt. Pie kam, atverot durvis, viņš bieži vien bijis neapģērbts līdz jostas vietai, taču jorpojām valkājis savu patronjostu un revolveri. Vanda spēja pat nosaukt pielūdzēja vārdu, ko tēvs viņai pazudinājis — Džons I. Nūkombs, kurš beigās apprecēja kādu citu. Viņam tagad bija ļoti labs darbs. Viņš bija drošības spēku komandieris Dienviddakotas arsenālā, kur uzglabāja holēras un buboņu mēra bacīļus.

Tomēr Šerīfam bija jānodod vēl sliktāka ziņa, un viņš manīja, ka tas būtu jādara pietiekami ātri. Ja nabaga Dveins un Greisa prasītu viņam: "Kas lika viņai mums to nodarīt?", atbilde uz šo jautājumu būtu vēl sliktāka ziņa — Vanda Džūna atradās cietumā, apvainota kā veikalū zagļu bandas vadone, un vienīgais veids, lai izvairītos no cietuma bija pierādīt, ka viss, ko viņa bija un ir nodarījusi, ir tikai vecāku vaina.

Pa to laiku senators Flems Snoups no Misisipi, Senāta

Kosmosa Komisijas vadītājs, bija parādījies TV ekrānā. Viņš bija ļoti lepns par "Big Space Fuck", un teica, ka tas ir tieši tas, uz ko Amerikas kosmosa programma ir bijusi visu laiku orientēta. Viņš neslēpa savu lepnumu par to, ka Savienotās Valstis ir izvēlējušās izvietot lielāko dzīziuma sal-dēšanas fabriku viņa "vecaj' dzimtaj' pilsētā", kas bija Meihova.

Starp citu, vārdam "dzīziums" ir interesanta vēsture. Tas bija tik pat vecs kā "shit" un "fuck" u.c., bet to joprojām neiekļāva vārdnīcās vēl ilgi pēc tam, kad pārējie bija tur ievietoti.

Un tas tikai tāpēc, ka tik daudz cilvēku gribēja, lai "dzīziums" paliktu isteni maģisks vārds — vienīgais, kas vēl palicis.

Un, kad Savienotās Valstis paziņoja, ka grasās pasākt isteni maģisku lietu, — proti — aizlidināt spermā uz Andromedas galaktiku, tauta izlaboja savu valdību. Viņas kolektīvā zemapziņa paziņoja, ka pienācis laiks, lai pēdējais maģiskais vārds nāktu atklātībā. Viņi uzstāja, ka sperma nav tas, kas jāaizlidina uz citu Galaktiku. Tas ir jādara ar dzīziumu. Tā nu Valdība sāka lietot šo vārdu un darīja kaut ko tādu, kas vēl nekad nebija darīts iepriekš — tā standartizēja vārda rakstību.

Virietis, kas intervēja Senatoru Snoupu, lūdza viņu piecelties, lai katrs varētu uzmet skatienu viņa jostsomai, ko Senators arī izdarīja. Tās bija ļoti modernas, un daudzi cilvēki valkāja jostsomas kosmosa kuģa formā par godu Big Space Fuck. Uz tām parasti bija iegravēti burti "U.S.A.". Tomēr Senatora Snoupa jostsomu rotāja konfederācijas zvaigznes un svītras.

Ievadījis sarunu heraldikas tematikā, intervētājs atgādināja Senatoram viņa kampaņu, lai likvidētu plikpauraino ērgli kā nacionālo simbolu. Senators paskaidroja, ka viņš nevēlas, lai viņa valsti reprezentētu radījums, kas mūsu laikos nekam neder.

Jautāts par radījumu, kas mūsu laikos velnam der, Senators atbildēja ar izviju — viņš nosauca divus — nēģi un tārpū. Taču, nepazīstot Senatoru, vai jebkuru citu, nēģi Lielos Ezerus uzskatīja esam pārāk nepiemīlīgus un indigus. Kamēr visi cilvēki sēdēja savās mājās un skatījās Big Space Fuck, nēģi barā laužās ārā no ūdens. Daži no viņiem bija tikpat gari kā Artūrs C. Klārks.

Un Greisa Hūblera atrāva savas mītrās acis no lasāmā un uzdeva Šerīfam jautājumu, kuru viņš bija baidījies dzirdēt: "Kas lika viņai to darīt?"

Šerīfs to pastāstīja, un tad viņa raudāja gaužas asaras par nežēlīgo likteni. "Tas ir visšausmīgākais pienākums, kas man ir bijis jāizpilda" — Šerīfs teica aizlauztā balsi: "Jāaiznes šīs satraucošās ziņas tik tuviem draugiem kā jūs un vēl nakti, kas varētu būt vispriekšpelnākā nakts cilvēces vēsturē."

Viņš elsojot iestrepuloja tieši nēģa rīklē. Nēģis viņu apēda nekavējoties, bet viņš vēl paspēja iekliegties. Dveins un Greisa Hūblera izsteidzās ārā, lai paskatītos, kas spiedza, un nēģis aprija arī viņus.

Tas bija ironiski, ka televizors turpināja darboties un skaitīt sekundes pirms kosmosa kuģa starta, lai gan apkārt nebija vairs neviena, kas to redzētu, dzirdētu vai kuru tas spētu interesēt. "Deviņi!" — teica balss. Un tad — "astoni!" un tad — "septiņi!" Un tā tālāk.

* — sūds

** — vārdu "fuck" burtiski pārtulkot ir neiespējami, skat. jebkuru izdevumu "American slang dictionary".

*** — sīkāk skat. tālāk stāstā

**** — skat. "American slang dictionary"

***** — Vonnegūta ieviesta mērvienība

KAS BIJA KRISTAPS MORBERGS?

Diezin vai mūsu LU būs daudz cilvēku, kas varēs uz šo jautājumu kaut ko izsmeloši atbildēt. Dažs teiks: viņš bija slavens arhitekts, kāds cits — liels bagātnieks, varbūt vēl kāds piebildīs — mecenāts. Visiem taisnība. Tāds viņš tiešām bija. Man viņš bija lielākais labdaris, kuram pateicoties, ieguva augstskolas izglītību. Studējot LU 30.gadu otrajā pusē, saņēmu stipendiju no Morberga fonda.

Tāpēc mazliet sīkāk par to.

Kristaps Morbergs savus lielos un inenesīgos namīpašumus jeb, kā teikts viņa "Novēlējumā", visu savu kustamo un nekustamo mantu novēlēja Latvijas Universitātei. Pēc toreizējās juridiskās valodas, Latvijas Universitāte kļuva par viņa universālmantinieci. Tie bija nami Rīgā, Aspazijas bulvārī 3,4,5, toreizējā Z. Meierovica bulv.10, Vaļņu ielā 12/14 un vasarnīca Jūrmalā, Dzintaru prospektā 52/54. Pēc Kr. Morberga nāves 1928.gadā saskaņā ar testamentu tika nodibināts fonds kā "negrozāma un nedalāma mantas vienība". Kr. Morbergs testamentā bija noteicis, ka fonda mērķis ir izsniegt stipendijas trūcīgajiem LU studentiem, Latvijas Mākslas akadēmijas un konservatorijas audzēkņiem, kā arī apdāvinātiem trūcīgajiem absolventiem izglītības papildināšanai citās iekšzemes un ārzemju izglītības iestādēs.

Testamentā bija paredzēti arī noteikumi par LU zinātniskās bibliotēkas dibināšanu un uzturēšanu kārtībā; novēlēts izveidot botānisko dārzu Jūrmalā, Dzintaru prosp. 52/54, un veikt vēl daudzus citus pasākumus, lai veicinātu, piemēram, lauksaimniecību, būvniecību, dibinātu lauksaimniecības skolu un izmēģinājumu staciju. Vēl bija noteikts, ka jāuztur kā pirmklasīgs uzņēmums "Romas viesnīca", bet iegūtie līdzekļi jāizmanto zinātniskiem un labdarīgiem mērķiem. Diemžēl ne "Romas viesnīca", ne skaistie nami tai līdzās šobrīd nav saglabājušies. Tie gāja bojā kara laikā.

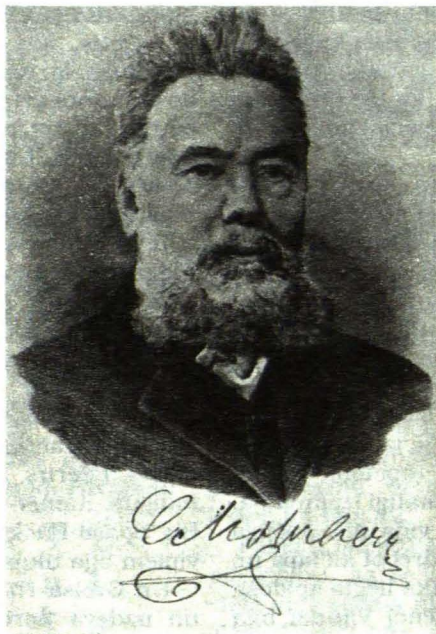
Atstātie īpašumi līdz 1935.gada 31.decembrim bija devuši lielus ienākumus, un Morberga fonds bija piešķīris stipendijām un pabalstiem 338373,59 latus; tieši stipendijām izmaksāti 103122,89 lati (pēc Latv. konvers. vārdn., 14.sēj., 27802.lpp.).

Kr. Morberga fondu pārvaldīja komiteja, kuras priekšsēdētājs bija LU rektors, locekļi — profesori, fakultāšu dekāni. Saimnieciskās lietas pārzināja un kārtoja īpaša saimniecības komisija.

Stipendijas maksāja tikai pēc pirmā kursa sekmīgas pabeigšanas. Pirmā kursa studentiem stipendijas nepiešķīra, tāpat neatbrīvoja arī no mācību maksas, kas 30.gadu nogalē bija 250 latu gadā. Stipendijas apmērs — 60 latu. Stipendijas piešķīra tikai sekmīgiem un trūcīgiem studentiem mācību gada laikā, vasaras brīvlaikā stipendiju nemaksāja. No Morberga fonda piešķirtās stipendijas pēc LU beigšanas nebija jāatmaksā. Kopš 1938.gada tika ieviesta

cita kārtība. Tad stipendiju pārvērtā par valsts aizdevumu, kas pēc fakultātes beigšanas pakāpeniski bija jāatmaksā.

Kristaps Morbergs mūsu kultūras vēsturē iegājis ne vien kā arhitekts un mecenāts, bet arī kā savlaikmeta spilgta personība. Viņš tāpat kā Kraukliņu Pēteris (Augusta Deglava romāna "Rīga" centrālā figūra) pagājušā gadsimta vidū (precīzi 1864.g.) kājām ieradās Rīgā. Toreiz Rīgas mūri bija tikko nojaukti un pilsēta sāka plesties plašumā. Morbergs sācis strādāt kā materiālu pienesējs jaunbūvēm, vēlāk par mūrnieku, materiālu pārzini un rasētāju. Strādājo! smagu fizisku darbu, Morbergs sapņoja par mācībām, krāja kapeiku pie kapeikas, lai savu sapni piepildītu. Gadījās, ka arhitekts Baumanis ievēroja centīgā jaunekļa spējas zīmēšanā. Baumanis parūpējās, lai

(1844.2.10.—1928.8.04.)

jaunais censonis varētu mācīties pie Rīgas Politehnikuma — Arhitektūras fakultātes mācībaspēkiem un apmeklēt Būvkaudēmiju Berlīnē. Tur viņš ieguva arhitekta grādu. Krievijā to neatzina. Tāpēc Morberga izstrādātie būvprojekti bija jāpārraksta kādam pilntiesīgam arhitektam. Viens no tādiem bija pats J. Baumanis.

Kr. Morbergs bija arī tālredzīgs ekonomists, kas paredzēja, ka pagaidām vēl neapbūvētie gruntsgabali aiz senās Rīgas mūriem nākotnē tiks apbūvēti. Toreiz tie vēl bija lēti, bet Morbergs paredzēja, ka to cena nākotnē celsies. Tāpēc savu iespēju robežās Morbergs sāka šos pagaidām vēl tukšos laukumus iepirkt un apbūvēt. Lai gūtu līdzekļus, dažus arī pārdeva.

Darbīgums, centība, uzņēmība, alkas pēc izglītības ir vērtības, kas piemita daudziem latviešu tautas pirmās atmodas laikmeta

cilvēkiem. Tās vairāk nekā nepieciešamas mums arī patlaban. Tāpēc ieteiktu izpētīt un iepazīties ar Kristapa Morberga dzīvi un darbību, tā ir to pelnījusi. Studentiem ieteicams par šo cildeno vīru izstrādāt kursa un diplomdarbus, var iznākt pat monogrāfijas. Tās ir bagātīgs izziņas, morāles un ētikas avots tieši studējošai jaunatnei, kurai Morbergs novēlējis savu raženā mūža uzkrātās materiālās bagātības. Nemsim no tās arī ētiskās bagātības. Šeit vietā Kronvalda Ata vārdi: "Ej augšup pa straumi un tur tu atradīsi avotu, aplūko to krietni."

Profesore LĪNA BIRZIŅA

— *Kā LU rektors profesors Juris Zaķis domā saglabāt Universitātē Kristapa Morberga kunga piemiņu?*

— Uzskatu, ka šim cilvēkam nav jāceļ memoriāls, kā to ierosina Latvijas Kultūras fonds. Viņa piemiņa — tās ir ēkas, kuras Kr. Morbergs novēlēja Universitātei.

— *Šķiet visai divaini, ka LU centrālās ēkas vestibila portretu galerijā starp zinātniekiem un profesoriem neredzēju Universitātes mecenāta un labvēļa portretu.*

— Jā, tā ir taisnība. Domāju, pēc kapitālremonta pārveidot šo "galeriju", t.i., novocojušu kopiju vietā novietot oriģinālus fotoattēlus un portretus. Uzzināju, ka Kristapa Morberga portrets atrodas Kultūras fondā. Pie ēkām paredzēts piestiprināt plāksnītes ar Kr. Morberga vārdu.

— *Vai ir domāts par mantojuma atgriešanu Universitātei?*

— Kamēr nav jaunā likumprojekta, neko nevaram iesākt. Ir vēl viens būtisks aspekts — tajā laikā, kad Morberga kungs atstāja mantojumu Universitātei, tās sastāvā ietilpa arī RTU un Medicīnas akadēmija — arī šīs augstskolas var pretendēt uz mantojuma daļu. Es gan gribētu, lai mūsu kopīgā vēsture glabātos šeit.

— *Vai ir zināms Morberga fonda un bibliotēkas liktenis?*

— Nē, nav zināms — Morberga fondu nacionalizēja.

— *Bet, kas nav zināms rektoram, ir zināms Juridiskās fakultātes profesori Linai Birziņai.*

— Kr. Morberga grāmatas atrodas Centrālajā Zinātniskajā bibliotēkā.

— *Kāpēc, jūsuprāt, Kristaps Morbergs savu īpašumu veltījis tieši Universitātei?*

— Tāpēc, ka viņš redzēja, cik grūti iegūt izglītību. Viņš pats visu mūžu cietis no tā, ka pietrūcis vispusīgas izglītības.

— *Cik studentu tolaik saņēma Morberga stipendiju?*

— Tie varēja būt 15-20%. Stipendijas apjoms bija 60 latu.

Sarunājusies RITA BURČIKA
Foto no LU muzeja fondiem

PASAKA PAR BALTUMU

Veltījums Renātei Baltrokai

Pēc pasaules radīšanas cilvēki kādu laiku dzīvoja paradīzes dārzā. Dzīve bija mierīga, jo cilvēki nezināja, kas ir labs, kas ļauns. Dārza vidū auga labā un ļaunā atzišanas koks. Bet Dievs bija stingri aizliedzis baudīt tā augļus. Taču Ādams un Ieva nespēja savaldīt savu ziņkāri. Viņi aizliegumu pārkāpa un daudz ko sāka nojaust. Dievs par to saskaitās un viņus uz visiem laikiem padzina no paradīzes.

Paaudzū paaudzes pūlējās, kamēr beidzot izdevās radīt paradīzi zemes virsū. Arī tur dzīve bija itin mierīga, tikai — runāt un darīt visu vajadzēja otrādi. Tā viņi ļaunajam

uzcēla pieminekļus, bet labo sāta krustā, mazo sumināja par lielu, bet to, kas patiesībā bija liels, noniecināja par mazu, viņi iemācījās baltu taisīt par melnu un melnu par baltu.

Pēkšņi — tīri kā par baltu brīnumu — parādījās baltais zvirbulis un iesaucās: Tie taču ir balti meli, viss ir šūts ar baltiem diegiem. Un baltais zvirbulis baltas dienas laikā baltu sāka saukt par baltu un melnu par melnu. Un beidzās viņa baltās dienas. Dieva Vietnieks, to dzirdot, sāka bolīt baltas acis un spļaut baltu, solīja balto zvirbuli par baltu velti sūtīt uz Balto jūru pie baltajiem lāčiem, ja viņš nepārtrauks buldurēšanu par balto. Bet baltais zvirbulis negribēja atsāties no baltā un palikt visu mūžu pie melnā. Viņš sāka raudāt baltas asaras. Baltas asaras visu baltu dienu un visu baltu nakti plūda aumaļām, tā ka balts ūdens nāca zemē.

Kad ausa balta gaisma, baltais zvirbulis bija pazudis, bet tai vietā radies ezers. Ļaudis to nosauca par Baltezeru. Un Baltezers ar savu balto ūdeni veldzēja un baroja veselu pilsetu.

Un tauta, kas bija dzērusi no Baltezera, sāka dzejot par balto. Kāds svešinieks pierakstīja viņu dziesmu "Mana balta māmulīte". Kad viņi paši iemācījās rakstīt, kāds no viņiem sadzejoja Balto tēvu, kāds cits uzrakstīja stāstu Baltais, vēl cits — veselu Balto grāmatu, bet visjaunākais uzvilka baltu kreklu un radīja Balto pasaku.

Daži radītāji paši tika nosaukti par baltiem. Tā Baltpurviņš un Baltvilks dzejoja, Baltābola un Baltaisvilks taisīja teātri,

Baltgailis gleznoja, cits Baltgailis spēlēja vijoli, Baltkrievijā augstos valsts amatos iecēla Baltiņu, bet Latvijas Universitātē darbojās Baltroka.

Tādējādi baltums vēl šobaltdien laiku pa laikam mēdz rādīties šai baltajā saulītē un uzmundrināt cilvēkus atšķirt labu un ļaunu.

Šo pasaku mēs 1988.g. 4.martā veltījām Universitātes bibliotēkas galvenajai bibliotekārei Renātei Baltrokai (1932.13.VIII - 1991.19.III), viņai aizejot "pelnītā atpūtā". Viņa bija viena no viskompetentākajiem speciālistiem bibliotekārās klasifikācijas jomā Latvijā. Pēc latviešu filoloģijas studijām kopš 1957.g. 2. septembra visu savu darba mūžu viņa bija strādājusi pie mums. Taču Universitātei nebija iespējams piešķirt viņai nedz dzīvokli, nedz pat darba veterāna medaļu. Tomēr pēc neilga pārtraukuma viņa pie mums atgriezās un turpināja darbu pusslodzē līdz š.g. 1.februārim.

23.martā Renāti Baltroku, jaunas slimības pieveiktu, guldījām Cēsu Meža kapos. Nu viņa ir aizgājusi tur, no kurienes neviens nav nācis atpakaļ, bet Universitātes bibliotēkas sistemātisko katalogu, ko viņa ir papildinājusi un kopusi gadsimta trešdaļu, izmantos vēl daudzās lasītāju paaudzēs. Viņa dzīvos mūsu bibliotekāros, kam Filoloģijas fakultātē ir mācījusi klasifikācijas zinātni un mākslu, viņa dzīvos mūsu atmiņās ar savu gaišumu un krietnumu.

LU ZB klasifikatori

J.V.GĒTE

AFORISMI NO KRĀJUMA "Maximen und Reflexion"

Tas, kurš ilgi uzstājas, klausītājam neglaimodams, iemanto nepatiku.

Visjaukākās sabiedrības ir tās, kurās valda jautra goddevība attiecībās starp cilvēkiem.

Mūsu kaislības ir īsti fēniksi*: kā vienas norimst, tā rodas citas.

Mēs nemācāmies pazīt cilvēkus tad, kad tie nāk pie mums, lai cilvēkus iepazītu, mums ir jāiet pie viņiem.

Attieksme pret sievietēm ir labu tikumu sastāvdaļa.

Uzvedība ir spogulis, kurā katrs parāda sevi.

Nav pazemīgāka verga par to, kurš būdams nebrīvs, uzskata sevi par brīvu.

Cilvēkus parasti uzskata par bīstamākiem nekā tie ir.

Iesēt sēklu nav tik grūti kā novākt ražu.

Ja cilvēkam ir sekmīgi jāizdara viss, tad tam ir jābūt tādām cilvēkam, kas sevi uzskata par labāku nekā viņš ir.

Šķiet, ka dažas grāmatas ir uzrakstītas nevis tādēļ, lai no tām kaut ko mācītos, bet, lai zinātu, ka to autors kaut ko ir zinājis.

Māksla ir nopietna nodarbošanās visvairāk tad, kad tiek skartas svētas un cēlas tēmas, bet mākslinieks stāv pāri mākslai un sižetam: mākslai — tāpēc, ka

to viņš izmanto mērķa sasniegšanai, sižetam — tāpēc, ka mākslinieks to savdabīgi "pārstrādā".

Brīvprātīga atkarība ir skaistākais stāvoklis un kā tas būtu iespējams bez mīlestības.

Tulkojis Vēstures un filozofijas
fakultātes II kursa students
JĀNIS LULLE

P.S. Tulkotājs priecātos par lasītāju
atsauksmēm.

* Ēģiptiešu mitoloģijā "fēnikss" ir svētais putns Benu vai Baine. Sākotnēji attēlots cielavas, vēlāk — gārņa izskatā. Tika uzskatīts par saules dievu iemiesojumu, vēlāk — par dieva Ozirisas dvēseli. Romiešu mitoloģijā fēniksam jasadeg un pēc tam jārodas no pelniem. Mūsu ēras 1. gs. par fēniksa dzimteni sāka uzskatīt Indiju.

Stāsta aculiecinieki

Rihardo Kadiķis

"HERCOGS JĒKABS" LAIKMETA GRIEŽOS

(Nobeigums. Sāk. Nr.20-23)

Rīgā kuģniecības priekšniecība skaidri un gaiši pateica: "Jūs, kaptein Mihelson, vēl varat atpūties līdz turpmākajam rīkojumam, un ja nē, tad mēs palīdzēsīm jums iekārtoties atpakaļ Liepājā par ostas kapteini, kur jūs strādājāt pirms "Hercoga Jēkaba"."

Mihelsons saprata, ka viņam uz tālām jūrām vairs nēlaus braukt, un pieņēma šo "lāča pakalpojumu". Viņš bija vajadzīgs tik ilgi, kamēr "Hercogu Jēkabu" atveda uz Vladivostoku. Bet pēc tam vajadzēja samierināties ar ostas kapteiņa palīga amatu.

"Hercoga Jēkaba" mehāniķis Edvards Šmitkalējs, kuru tāpat kā pārējos jūrniekus vairs nelaida braukt uz "Hercoga Jēkaba" vai kādiem citiem transportniekiem, kļuva par Āgenskalna kuģīša maiņas mašīnistu, kurš cēla pāri Daugavai pasažierus. Otrais mehāniķis Lejnīks pārgāja uz kādu citu velkonī. Drīz viņš traģiski gāja bojā — viņu saspieda starp ostas celtni un velkonī. Trešais mehāniķis Ruņģis varēja ieņemt kurinātāja vietu uz velkoņa "Cezars". Motorists Antons Milaševics sāka strādāt par kurinātāju uz velkoņa "Trimpus". Motorists Ešmanis atrada darbu uz velkoņa "Mednis". Matrozis Pētersons varēja ieņemt kurinātāja vietu uz "Hidrografa". Bet matroži Spriedējs un Gauss — uz citiem velkonīem, kuru vārdi man nav zināmi.

Otrais stūrmanis Arvids Kārklīns uzmunsturējās par kapteini ostā uz zemessmēlēja "Kurzeme". Pirmais stūrmanis Arvids Kalniņš strādāja Kr. Valdemāra jūrskolā par angļu valodas pasniedzēju. Līdz vācu karaspēka iebrukumam es dzīvoju Mērsragā tēva mājās un gāju jūrā ar mazo airlaiviņu uz reņģu un brētliņu zveju. Kad vācu karaspēks iebruka mūsu zemē, es uzkāpu uz burinieka "Grīva" par stūrmani. Bet nākošā vasarā aizbraucu uz Vents-

pili, kur strādāju ostā uz velkonīem.

Baidoties no izvešanas uz Sibīriju, deviņi no "Hercoga Jēkaba" ekipāžas locekļiem pirms Rīgas

atsūtīto fotoattēlu, kur uz kapa pieminekļa zeltītiem burtiem rakstīts:

9. V 1912. Latvijā

atbrīvošanas no vāciešiem aizbrauca uz Zviedriju.

Viens no viņiem bija pirmais mehāniķis Edvards Šmitkalējs, kurš 1944. gada vasarā ar ģimeni ieradās Ventspilī. Uzzinājis, ka es dzīvoju Ventspilī, atnāca pie manis mājās kopā ar "Hercoga Jēkaba" telegrāfistu Āriņu un izstāstīja savas bēdas. — Esmu nolēmis atstāt savas mājas ar visiem lopīņiem un doties pasaulē, — viņš teica.

— Pirms trim gadiem, kad mēs no brīvas pasaules atgriezāmies dzimtenē, kur mums bija labi — taču cerējām, ka pie jaunās valdības būs vēl labāk. Bet mēs bijām nožēlojami vilušies.

— Man ir pietiekama mācība no 1941. gadā redzētā un piedzīvotā, kad manu masu ar visiem nevainīgajiem bērniem no Salas ciema aizveda uz Sibīriju. Krievu karaspēks tuvojas Rīgai, tagad jābēg uz drošākiem krastiem.

Uzklausījis viņu bēdas, neko palīdzēt nevarēju. Atsveicinājušies, Šmitkalējs ar Āriņu turpināja savas bēgļu gaitas Ventspils ostas virzienā.

Vēlāk uzzināju, ka viņi riskējuši no Mazirbes ar zvejnieka airlaiviņu doties uz Zviedriju.

Sarežģīts ceļš bija jāpārvar Šmitkalējam, lai atbrauktu uz Dzimteni Dziesmu svētkos. Lidzi ņemot meitu Baibu, kura ar vislielāko prieku un interesi gribēja redzēt sava tēva dzimteni un mājas. Šmitkalējs kaut kā izkūlās, lai atbrauktu uz Rīgu, taču Baibai Maskavā tālāk ceļu nogrieza. Šmitkalējs to ļoti pārdzīvoja, pārdzīvoja arī meita Baiba. "Absurds" — viņa teikusi. Pēc šī brauciena, atgriežoties Kanādā, Šmitkalējs sirga — un pēc pāris mēnešiem pārtrūka viņa dzīves pavediens.

1986. gadā es satiku bijušo "Hercoga Jēkaba" mehāniķi Kļaviņu, kurš pastāstīja pārsteidzošu vēsti un parādīja man no Kanādas

20. XI 1985.

Edvards Šmitkalējs.

Es sapņi Dzimteni pagalvi likšu.

Pēdējo reizi es satiku kapteini Mihelsonu kapitulācijas rītā, pie Ventspils ostas valdes. Sniedzot roku, viņš smagi nopūtās un tad sāka risināt savu domu:

— Toreiz, atgriežoties mājās, es cerēju un gaidīju no jaunās valdības milzīgu progresu dzīves augšupejā. Es atdevu savus spēkus un ieguldījumu mūsu valsts labā par vēl labāku dzīvi. Viss, kam esmu ticējis, izrādījās maldi. Nekas nav no tā, par ko es biju cerējis — esmu vilies. Es redzēju vienīgi to, kā latviešu tauta tika nicināta, vajāta, pazemota un represēta. Arī turpmāk neko labu neparedzu — krievi ir atgriezušies, nojaušu, ka būs vēl lielāka izrēķināšanās nekā 1941. gadā. Tāpēc cita ceļa nesaskatu, citas izejas arī nav, kā kopā ar ģimeni doties uz drošākiem krastiem.

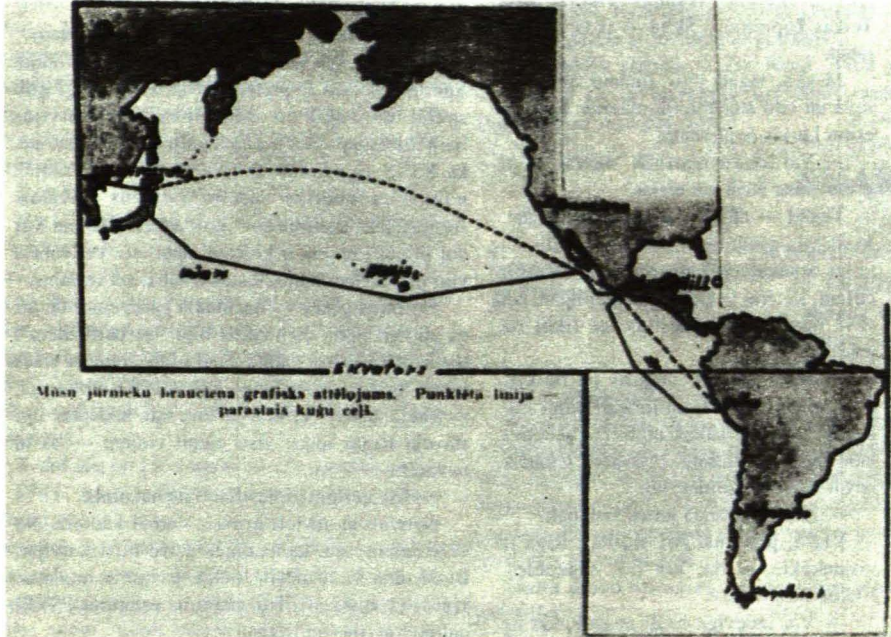
— Bet, ja nu jūsu nodoms ir maldīgs, un jūrā kāda ātrlaiva sagūsta? — ieteicos. — Vienalga, nevienai pavēlei nepakļausimies un pie borta nelaidīsim, tam man līdzī būs "špeisers". Beztiesību gūstā es dzīvs rokā nedošos, vienalga, beigas tā vai tā... Un ja būs kas noticis, tu uzzināsi pēc tam, kad es jau būšu pasaules vējos vai okeāna dzelmē. — Pēc tam Mihelsons sniedza man roku un steidzās uz krastmalu, kur viņu gaidīja mazais velkonītis "Una" un kapteiņa ģimene. Es noskatījos, ka viņš uzkāpa uz velkoņa, kur bija redzami vēl daži bēgļi. Tad pagāju tuvāk aizbraucējiem un pēc kāda laika "Una" pagriezta stūri uz ostas vārtiem, Mihelsons, stāvēdams pie stūresmājas, pamāja ar roku. Viņam blakus ar baltu lakatiņu māj sieva un Alberts Kornis, bijušais "Hercoga Jēkaba" bocmanis. Es ar roku pavēcināju preti — vēlāk izrādījās, ka tās bijušas mūsu pēdējās ardievas.

Toreiz, aresta dienās. Tu

paredzēji, kas notiktu ar mājniekiem, ja mēs ar "Hercogu Jēkabu" nebūtu atgriezušies. Tu citādi nevarēji. Ne tikai "Hercogu Jēkabu" izglābi, bet arī divdesmit piecas komandas locekļu ģimenes no izvešanas uz Sibīriju. Bet tagad tu izglābi savu ģimeni un izglābies pats.

Kad 1985. gadā "Hercoga Jēkaba" pirmais mehāniķis Šmitkalējs no

nozīmi arī nākošajām paaudzēm? Vai kāds no jaunajiem motorkuģiem nevarētu pārņemt "Hercoga Jēkaba" vārdu, uz kura plivotu mūsu Dzimtenes karogs pasaules jūrās un ostās? Mēs: es — Rihardo Kadiķis, Antons Milaševics, Kārlis Eišmanis un Krišs Pētersons, to notikumu aculiecinieki, ceram, ka šo stagnācijas gadu nevēriba zudis un pārkārtosānās laikmetā Latvijas jūras

• "Hercoga Jēkaba" brauciena maršruts attēlots ar taisnu līniju. Nillo ostā Meksikā tika uzņemta degviela un pārtika, tālāk ceļā gar Havaju salām, Mansu un uz PSRS teritoriju Vladivostoku.

Kanādas ciemojās Rīgā pie draugiem, viņš zināja pastāstīt, ka vēlāk Mihelsons ar ģimeni no Zviedrijas pārcēlies uz Ņujorku. Tur viņš esot pavadījis atlikušo mūža daļu. Ar ko nodarbojies, viņam nebija zināms. 85. mūža vakarā Ņujorkā viņa dzīves pavediens pārtrūka.

No 1941. gada "Hercogs Jēkabs" (jaunais nosaukums "Padomju Latvija") kā līnijukuģis uzsācis braukt pa kursu Vladivostoka-Kamčatka-Magadana-Nahodka. Tas pārvadāja kara gūstekņus un no Baltijas valstīm izsūtītos cilvēkus. Laikā no 1959.-1960. gadam motorkuģis atradies Nahodkas ostā un gatavojies ar vlasoviešiem atstāt ostu. Kravas tilpnēs bijis arī nitroglicerīns. Miklainā kārtā "Hercogs Jēkabs" uzsprādzis.

Vai šī motorkuģa pārbagātā vēsture nebūtu pelnījusi, lai tas saglabātu savu vārdu un vēsturisko

ANDRA DZEŅA FOTOREPRODUKCIJA

kuģniecība šo priekšlikumu uzklaušis un ņems vērā. Tieši šis revolucionārais kuģis varētu būt ar dzimtā krasta jūrnieku apkalpi. Uz tā braukt būtu katra īsta latviešu jūrnieka goda pienākums.

Un tomēr, maz ticams, jo līdz šim laikam Latvijas kuģniecības priekšniecība "Hercoga Jēkaba" vārdu negribēja ne dzirdēt. Varbūt tāpēc, ka Latvijas jūras kuģniecībā strādā 99% krievu tautības pārstāvju, kuriem šis vēsturiskais kuģis un latviešu jūrnieku likteņgaitas neko nenozīmē. Par to es pēdējo reizi pārliecinājos 1989. gada maijā, kad ieradās Latvijas kuģniecības kantorī, kur manu priekšlikumu ignorēja un nicinoši noraidīja.

Redakcija pateicas Rihardo Kadiķim par doto iespēju publicēt savu darbu "Universitātes Avīzē"

Ziņas no ārzemēm

(Turpinājums no 7.lpp.)

Humanitārās palīdzības vilnis, kas no Eiropas veļas pār Padomju Savienību, sasniedzis arī Magņitku. Pie paciņām, kas atsūtītas no Vācijas, tiks Magņitogorskas Kalnu un metalurģiskā institūta studenti. Gan ne visi, bet tikai precētie, kuriem ir bērni vecumā līdz diviem gadiem. Un tad arī tikai tie, kas laikus ar pasi un bērna dzimšanas apliecību ieradīsies studentu arodkomitejā.

Magņitogorskas Kalnu un metalurģiskā institūtā atjaunoti lekciju apmeklējumu reģistrācijas žurnāli. Tiek izstrādātas arī jauna sistēma, kā sodīt tos studentus, kas lekcijas kavējuši bez attaisnojošiem iemesliem. Bet nesekmīgajiem studentiem vajadzēs iet uz papildnodarbibām.

"Denņica"

Irkutskā notikusi universitātes ekoloģiskās padomes pirmā sēde. Iecerēts kopā ar Poznaņas universitātes studentiem izpētīt Selengas upes deltu, kā arī sagatavot speciālistus ekoloģijā un ekoloģisko zināšanu propagandā.

"Irkutskij universitet"

Kāda britu aviokompānija nodibinājusi kontaktus ar Maskavas aviācijas institūtu, lai kopīgi gatavotu speciālistus aerokosmiskajā jomā.

Tartu universitātē šogad mācības notiek tikai igauņu valodā. Tiem, kas to neprot, organizēti valodas mācību kursi.

Arī tiem, kas nav izturējuši konkursu, nav liegta mācības universitātē. Tiesa gan, ja par tām viņi maksā 3 tūkstošus rubļu gadā.

"Studenčeskij meridian"

Sports Sports

PARĀDS SEV — OLIMPISKĀS SPELES

Tādu parādu sev ir uzlicis pirmkursnieks Gundars. Kurš gan cits, ja ne Vētra.

Nezinātājiem: GUNDARS VĒTRA — VEF basketbolists. PSRS basketbola izlases spēlētājs ar ļoti daudziem augstiem tituliem, viens starp pašiem pašiem labākajiem ne tikai Latvijā, joprojām LU Juridiskās fakultātes 1. kursa students.

Tā ir. Domāju, ka esmu ticis līdz 2. kursam, bet nesen aizgāju uz "skolu" un uzzināju, ka pēc jaunās programmas esmu tikai 1. kursā. Jau sesto gadu.

— Kad pēdējo reizi bijī lekcijās?

Tajā gadā, kad iestājos. Patlaban man pirmajā vietā, loģiski, ir basketbols, un, lai noturētos vajadzīgajā līmenī, nepieciešami regulāri un bieži treniņi. Nopietnai studēšanai tagad vienkārši nav laika, bet ļoti nevēlos, lai tiktu atskaitīts no LU. Saprotu, ka "lielajā" sportā visu mūžu pavadīt nevar un izglītība ir vajadzīga, citādi neatliek nekā cits kā nodzerties. Es tiešām gribu mācīties.

— Vai sportista gaitās kādreiz ir bijusi saskarsme ar likumu kodeksiem?

Nekāds kriminālists neesmu un neko daudz no tieslietām vēl nezinu. Tas, ka esmu LU students, ir noderejis citādā ziņā: ārzemēs ar lepmumu stāstu, ka mācos Latvijas Universitātes Juridiskajā

fakultātē. Tur jurisprudence ir prestiža lieta.

— Ko tu vari teikt par mūsu studentiju?

Man ir daudz draugu — studentu, bet viņu dzīvi nepārzinu tik labi, lai varētu spriest un vērtēt.

Kādreiz, pirms apprecēšanās, tad gan daudz laika pavadīju kopā ar kursabiedriem gan nopietni, gan nenopietni darbojoties. Viena no iecienītākajām tikšanās vietām bija Teikas kopmītnes. Šķita — ir tā, kā tam jābūt.

Jāsaka, tagad jūtu zināmu atšķirību savā un citu studentu domāšanā. Laikam esmu kļuvis nopietnāks.

— Vai reizēm neuznāk "melnie", kad gribas visu mest pie malas?

Tagad — nē, bet kādreiz uzņāca gan. Ja tik tālu esmu ticis, atdevis veselību un laiku, atpakaļceļa vairs nav. Var iestāstīt citiem, ka viss ir vienalga un apnicis, bet sevi neapmānīsi. Gribas iet tikai uz priekšu.

Dažkārt, kad esi noguris no basketbola, atnāc uz spēli un ieraugi pilnu zāli līdzjutēju, kas ir nākuši atpūsties, skatīties labu spēli, nu, tiešām, ir jāspēlē. Citādāk nevar. Un tas uzmundrina.

— Kurā komandā jūties vislabāk?

VEFā, protams. Arī skatītāji Rīgā ir visjaukākie — tie, kas liek saņemties. Nekur citur tā nav.

— Vai izdevīgā brīdī neaizmuksi uz kādu ārzemju komandu?

Domāju, ka pēc diviem gadiem aizmuksu gan. Man ir viens parāds sev — Olimpiskās spēles: uz Barselonu ceru aizbraukt vēl PSRS izlases sastāvā.

— Nebūs žēl šķirties no VEFa, apzinoties, ka tur esi visvairāk vajadzīgs?

Vēlmi spēlēt ārzemju klubos saprāt gan treneri, gan komandas biedri. Domāju — sirdsapziņas pārmetumu nebūs.

— Kur tu gribētu dzīvot un spēlēt?

Esmu bijis visos kontinentos (izņemot, protams, to visaukstāko), daudz pieredzējis. Visvieglāk dzīvot un pelnīt būtu Austrālijā, bet, šķiet, izvēlēšos ASV. Amerika ir Amerika.

Uz ārzemēm braukšu kopā ar ģimeni. Man ir gadu veca meita, un tas nebūs slikti, ja viņa kādu laiku dzīvos normālos civilizētas sabiedrības apstākļos. Uzsvēru — tikai uz laiku. Par patstāvīgu dzīves vietu varu iedomāties tikai Latvijā.

— Bet ko tu domā par sievietēm "lielajā" sportā?

Esmu pret. Varbūt līdz 20 gadiem meitenes vēl varētu intensīvi sportot, bet tad ir jādodomā par ģimenes lietām. Negribētu, ka mana sieva braukā pa pasauli. Kad Argitu bīdināju, viņa uzreiz saprata, ka no "lielā" sporta jāatsakās.

— Kā satīki savu sievu?

Argitu pirmo reizi redzēju jau 11 — 12 gadu vecumā republikas basketbola sacensībās. Viņa spēlēja Ventspils, es — Liepājas komandā. Ievēroju — skaista meitene, tā un tā... Un Rīgā

savienojāties.

— Vai lielā uzmanība neizlutina?

Laikam esmu kļuvis iedomīgs, bet varbūt tā ir sevis apzināšanās. Sava vērtība jāzina. Slikti, ja uzliek sev pārlietu lielu cenu, bet nav vēl pusceļā uz virsotnēm.

— Tevi droši vien ievēro uz ielas. Tas netraucē?

Mēdz būt visādi jocīgi gadījumi: aizeju uz treniņu, un tur man stāsta, ka Gundars Vētra vakar bijis piedzēries kā lops, lai gan kopā ar draugiem normāli pasēdējam kafējnīcā. Pasarg, Dievs, — kā tas aiziet tautā! Vispār neatceros, kad pēdējoreiz Rīgā biju kādā krodziņā, ārzemēs gan — aizeju vismaz paskatīties.

— Vai politika šais trakajos laikos neaizrauj?

Tikai tik, cik kuru katru Latvijas iedzīvotāju. Sportisti šobrīd ir pretrunīgā situācijā: viņi grib spēlēt un vajag to darīt, bet kur? Latvijas basketbols pasaules arenā iziet nevar, tas nozīmē, ka PSRS čempionātā nav alternatīvas, zemāk nolaisties nedrīkst un to neviens nevēlas. Atteikšanās gadījumā — ko basketbolistiem var dot preti? Lietuvā ir kolosāli sportisti, bet šobrīd viņi nīkst. Nedomāju, ka tas ir labākais variants.

No otras puses — nacionālā pašapziņa. Jā, arī es janvārī pāris diennaktis biju "uz barikādēm", bet ne pārliecības vadīts. Kad LOK aicināja visus labas gribas sportistus pulcēties vienkopus, nevarēju neiet. Apbrīnoju tos, kas nedēļām ilgi stāvēja Rīgas ielās, visu cieņu viņiem — es tā nevarētu.

— Cik cerīgi raugies Latvijas nākotnē?

Neticu, lai arī ļoti gribas. Varbūt kādreiz. No kurienes rauj to, ka ārzemēs dzīvo līdzī Latvijai. Bieži tādu vietu nezina. Saku, ka esmu latvietis, viņi — "russian". Tur vispirms esmu no PSRS, tad no Latvijas un Rīgas.

Tā runājām mēs: GUNDARS V.
ANITA S.

Ar nākamā jurista Centa Zitāna uzvaru noslēdzies turnīrs švambolā, kuru organizēja LU netradicionālo sporta veidu klubs "IMPRO". Lielākā spēkošanās notika starp pedagogiem, juristiem un fizmatiem. Godalgoto vidū iekļuva Romāns Liepiņš — 2. vieta, Uldis Gailītis — 3. vieta. Jāpiebilst, ka laureāti varēja doties mājup itin apmierināti, jo prēmiju fonds šim turnīram bija 300 rbļ., par ko rūpējās šī turnīra sponsors — LU tūristu klubs. Trešais "Lieliskā sūkļa" turnīrs ielānots aprīļa otrajā pusē. Gatavojieties!

GINTS G.

(Sākums "UA" Nr. 20—23)

LAUVA

23. jūlijs —
23. augusts.

Valdošā — Saule.
1. dekāde — 23. jūlijs —
2. augusts.

1991. gads — tas būs jūsu gads! Jupiters no janvāra līdz jūnijam ļaus piepildīties sapņiem, ja vien būsīti aktīvs. Jūs būsīti garīgi rosīgs un zināšanu slāpstošs. Šajā laikā ir būtiski aplūkot sevi it kā no attāluma. Jupiters nodrošinās ilgstošas attiecības. Oktobrī nebūsīti visai disciplinēti. Neatvairiet labu padomu! Venēra rūpēsīti par laimi mīlestībā, martā, jūnijā un novembra otrajā pusē. Jūnijā intensīvs seksuāls pārdzīvojums atstās paliekošu ietekmi.

2. dekāde — 3. augusts — 12. augusts.

1991. gadā jūsu dzīve jūtami uzlabosīti. Izmantojiet šīs izcilās iespējas! Taču nedrīkstāt pārāk bezrūpīgi tiektīti pēc neierobežotas patstāvības, jo tad Neptūns un Urāns ierobežos jūsu saprātīgo domāšanu. Tas nozīmē — nepieļaujiet neplānotu risku darbā un personīgajā dzīvē. Viens nepieņemiet izšķirošus lēmumus! Jums labvēlīgais laiks būs aprīļa otrajā pusē un novembrī.

3. dekāde — 13. augusts — 23. augusts.

1991. gada nākošie mēneši prasīs daudz uzmanības — visu gadu Plutons atradīsīti kvadrātā ar jūsu Sauli. Tas nozīmē — būsīti neatlaidīgs savu mērķu sasniegšanā. Viena no Plutona mācībām — pārmainīti! Ja mainīsīti darba vietu, gūsīti panākumus, bet arī vairāk apgrūtinājuma. Jūsu attiecības tiks pakļautas nopietniem pārbaudījumiem. Jūlijā laimes planēta Jupiters atradīsīti jūsu zīmē — labs mēnesis svarīgām pārmaiņām.

Augustā kaislīgi pārdzīvojumi noteiks jūsu tālāko dzīvi. Marts, jūlijs un septembris, turpretī, nesīs harmoniju attiecībās ar partneri.

JAUNAVA

24. augusts —
23. septembris.

Valdošais —
Merkūrijs.
1. dekāde — 24.

augusts — 2. septembris.

1991. gads būs pilns pārsteigumu. Jupiters un Saturns — divas pilnīgi pretējas enerģijas rūpēsīti par notikumu maiņu. Sevišķi izteikta var būt nesaskaņa starp godkāri darbā un vēlēšanos pēc dzīves baudas. Nelauziet galvu par izšķiršanos — vai nu — vai nu, bet rīkojietīti apdomīgi! Oktobrī un novembrī varēsīti īstenot plānus! Kritiski mēneši būs janvāris un decembris.

Maija otrajā pusē, oktobrī un decembrī dzīves laimei vairs nekas nestāsīti ceļā.

2. dekāde — 3. septembris — 12. septembris.

1991. gads — materiālie apsvērumi stipri atkāpsīti.

Jūsu mērķis būs iegūt vairāk brīvas telpas un patstāvību, piem., darbā.

Taču pārbaudiet, cik ideālisms ir savienojams ar ikdienas prasībām. Pavisam droši — fantāzija ir

jūsu stiprākais kapitāls.

Jūnijā un jūlijā varat nodibināt attiecības, kam var piemērot vārdus "Sezam atveries!"

Augustā Marss var novest pie ķildām. Savstarpējās attiecības prasa kompromisu, un februārī, aprīlī un decembrī jums nopietnāk jāņem vērā savs partneris.

Mīlas lietās īstais svētlaimes mēnesis ir oktobris, arī darbā tad atkal būsīti formā.

3. dekāde — 13. septembris — 23. septembris.

1991. gadā jūs savu situāciju darbā varat uzlabot izšķiroši. Augustā un septembrī Jupiters var novest pie tā, ka par daudz nenogurdināt savus un citu spēkus. Februārī un augustā jākoncentrējas uz savstarpējām attiecībām ar partneri.

Novembris atrodas mīlas zīmē. Visu gadu ievērojiet, ka savstarpējās attiecībās nedrīkst apgrūtināt ar ciņu par varu.

SVARI

24. septembris —
23. oktobris.

1. dekāde — 24.
septembris — 2.
oktobris.

Valdošā planēta — Venēra.

Jūs beidzot varēsīti parādīt, kas jūsos slēpjas. Ar disciplīnu un organizatora talantu jūs paveiksīti visu. Jupiters ļaus baudīt dzīves skaistākās puses. Nejaušība pavērs pārsteidzošas augšupejas izredzes. Pirmajā pusgadā jākoncentrējas uz to, lai pārvērstu plānus darbos.

Martā draud briesmas atraidīt kādu, kuru jūs ļoti mīlat.

Septembrī iespējama nepārdomāta rīcība, kuras rezultātā ielavīsīti paviršības kļūdas. Supermīlestības mēneši — janvāris, aprīlis, jūnijs un novembris.

2. dekāde — 3. oktobris — 13. oktobris.

Oktobrī dzīve būs patīkama. Savu "putojošo" temperamentu iegrožojiet novembrī un decembrī.

Ja ilgojaties pēc jauniem uzdevumiem, tad pašreiz ir vislabākā izdevība. Urāns sniegs iespēju saraut vecās važas un piešķirs drosmi uzsākt ko jaunu. Neptūns padarīs jūs jūtīgu pret līdzcilvēkiem, bet būs nepieciešamība pēc citu līdzjūtības. Taču, kad kļūst pavisam grūti, centieties izturēt spriegumu, to konstruktīvi izmantot.

Martā gaidāmas "vētras" jūsu partnerattiecībās.

Janvārī, aprīlī un jūnijā Venēra sola laimīgu saskaņu.

Septembrī un novembrī jums nevajadzētu "lēkt pāri ilksij".

Ja esat dzimis

3. dekādē — 14. oktobris — 23. oktobris.

jūs spārīgi metīsīti darbā. Oktobrī valdīs prieks. Novembrī un decembrī Marss jūs darīs vieglprātīgu un piedzīvojumu kāru.

Ja līdz šim pieklājīgi nogājāt malīnā, tad šajā gadā pastāvēsīti uz savām tiesībām. No jums prasīs lielāku atbildību un iecels labāk apmaksātā amatā. Domas nodarbinās pagātnes notikumi, var pārņemt bailes un vainas apziņa, bet, visu pārdomājot, jūs to pārvarēsīti.

Oktobrī centīsīti šķiest savus spēkus. Neparastā noteiktība jūs tuvinās ar apkārtējiem

cilvēkiem.

Janvārī, maijā, jūlijā un novembrī enerģiju dos jūsu partneris.

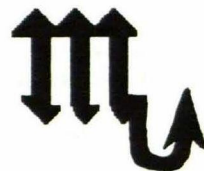
SKORPIONS

24. oktobris — 22. novembris.

Valdošā planēta — Plutons.

1. dekāde — 24. oktobris — 2. novembris.

Pirmajā pusgadā Jupiters var veicināt orientācijas spēju zudumu. No jums tiek prasīta izšķiršanās — taču ātrs atrisinājums, kaut arī ar sapratni un materiāli noteikts, vienmēr nav tas labākais. Norobežojietīti no draugiem, proti, pārbaudiet, cik tad īsti ir saskaņas jūsu attiecībās.

Janvārī, martā un jūnijā savstarpējās attiecības ar partneri ir pakļautas pārbaudījumiem. Taču šogad ir spēks daudz ko mainīt. Jūsu mīlas vēlnes īstenosīti februārī, maijā, augustā, oktobrī, sevišķi — decembrī.

2. dekāde — 3. novembris — 12. novembris.

Jums vajadzēs par kaut ko svarīgu izšķirtīti, bet tas nenāksīti viegli, sevišķi novembrī un decembrī.

Šogad jūs varēsīti brīvi rīkotīti, būsīti ideju un fantāzijas pārpilns un jūtīgs.

Izpratnes spēja vairo jūsu cieņu kolēģu acīs. Būs panākumi, bet mazliet sliktāku situāciju Jupiters izraisīs jūnijā un jūlijā.

Pastāv briesmas, ka varat uzsākt kaut ko tādu, kam vēl neesat nobriedis. Novembrī un decembrī izšķirsīti par drosmīgiem soļiem. Gada sākumā nopietni jāpiestrādā pie saskaņas ar partneri. Jūnijā izteikta tendence šķirtīti, t.i., pazaudēt draugu, ja viņu atstāsīti novārtā.

Februārī, maijā, oktobrī un decembrī: laime mīlestībā, skaisti svētki draugu pulkā.

3. dekāde — 13. novembris — 22. novembris.

Šogad jūs sevi iepazīsīti no pavisam citas puses.

Atklāsīti sevī tādas rakstura iezīmes, par kurām nebija ne jausmas un kuras nav patīkamas. Pacientīti tomēr iedomāties, kā šīs nonievātās rakstura īpašības varētu nest veiksmi. Darbā sasniegts daudz, ja pārlietu nedomāsīti par savu karjeru. Privātās attiecības tiks pakļautas nopietniem pārbaudījumiem. Būtu noderīgi rast jaunu izpratni cilvēku savstarpējās attiecībās un izdarīt secinājumus.

Labā saprašanās februārī, maijā, novembrī un decembrī.

Augustā un septembrī būs grūti tikt skaidrībā par savām jūtām un sevi pašu.

STRĒLNIEKS

23. novembris —
21. decembris.

Valdošā planēta —
Jupiters.

1. dekāde — 23.
novembris — 2. decembris.

Priecājietīti par bezrūpīgu gadu. No februāra līdz jūnijam tomēr ne mazums jāpaveic. Un jūs varat daudz sasniegt!

(Turpinājums 16. lpp.)

Personīgajā dzīvē baudāt simpātijas, mīlestība atkal kļūst pikanta un satraucoša. Venēra sola saskaņu janvārī, martā un novembrī. Jūnijā jūsu mīlestība var sasniegt ko pavisam sevišķu. Februārī un decembrī Marss jūs padarīs kildīgu un paštainu. Attiecībās ar partneri uzmanība ieteicama februārī, aprīlī, augustā, un oktobrī.

2. dekāde — 3. decembris — 12. decembris.

Grūtības sagādās bieži mainīgais noskaņojums.

1991. gadā Urāns un Neptūns var radīt dvēseles spriedzi. Ja vien iespējams, meklējiet dzīvē jaunu saturu.

Neptūns rosinās cerēt uz kaut ko brīnumainu. Novembrī un decembrī pastāv briesmas dzīties pakal ziepju burbuļiem. Tādēļ neesiet vieglprātīgi!

Labs laiks mīlai būs maija pirmā puse, jūnijs un novembris.

Martā un decembrī var sagrābt tieksme veikt lielus darbus, taču tie nesniegs to, ko no tiem cerat sagaidīt.

Cerēt uz panākumiem varat jūnijā un jūlijā.

3. dekāde — 13. decembris — 21. decembris.

Jums vajadzīgs cilvēks, kas spētu mazināt sasprīgumu, neitralizētu lieko enerģiju.

Beidzot atrisināsies problēmas, kas jūs jau ilgāku laiku nodarbina.

Darbā uzticēs uzdevumus, kuri prasīs pilnīgu spēku atdevi, bet nesīs arī lielus panākumus.

Privātajā dzīvē var notikt pozitīvas pārmaiņas, ja pats mainīsities: jūs atklāsiet, kur attiecībās ar partneri ir trūkumi.

Kaut ko jaunu uzsākt ieteicams augustā un septembrī, tad viss padosies bez pūlēm.

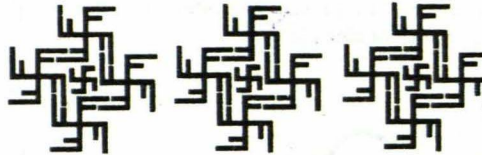
Februārī, maijā, oktobrī un novembrī iespējami strīdi ar draugu. Esiet gatavs kompromisiem.

Janvāris, jūlijs, augusts — labākie mēneši mīlai.

Izmantots žurnāls "Prima"

SVASTIKA

SVASTIKA ir viens no vecākajiem un komplicētākajiem simboliem: visplašāk šis simbols bija izplatīts visā Āzijā un protoāriskajā Industālas kultūrā, starp Budas

un Višnu piekritējiem jo īpaši, bet to pazina arī pirmskolumba Amerikā — gan Ziemeļu gan Dienvidu kontinentā, tas bieži atrodams uz hetu, Trojas un Kīpras keramikas; diezgan agri tas parādījies arī Eiropā — gan dienvidos, gan ziemeļos līdz Islandei, Lapzemei, Somijai un Īrijai. Pagāniskajā Anglijā brīganti to saistīja ar dievišķo

Bridzītu, skandināvi to uzskatīja par saules čūskas dubultportretu, ķīnieši — par Budas sirds zīmogu, senie grieķi to piedēvēja Zevam kā pērkonas simbolu un Hēlijam — kā saules zīmi...

Ēģiptē gan svastika parādījās samērā vēlu — tur šī zīme ir tikai dažus gadu tūkstošus veca. Pa dažādu tautu ceļiem staigājot un dažādu dievu rokās ielikts simbols, protams, apaug ar visdažādākajām nozīmēm, tomēr galvenā no tām ir — laimes vēlējums. Pārējie skaidrojumi, lai cik dažādi tie arī nebūtu, nenonāk pretrunā ar šīs zīmes nosaukumu, kas tulkojumā no sanskrita nozīmē: "ir labi". Visbiežāk svastika tiek saistīta ar sauli, par ko liecina aplis šai zīmei apkārt. To tulko arī kā sievišķā un vīrišķā principa apvienojumu vienotā veselumā; kā mēness četras fāzes; kā četrus vējus; kā ieelpas un izelpas ciklu... Tajā saskatīti gan sakrustoti zobeni, zibeņi, kociņi uguns iegūšanai, gan atteikšanās žestā uz krūtīm sakrustotas rokas, gan Budas pēdas nospiedums, gan uguņojoša rata rotācijas kustība.

Dažādi ir arī šīs zīmes tulkojumi, turklāt tie var būt atkarīgi arī no krāsas vai kombinācijas ar citām zīmēm. Pirmo kristiešu katakombās svastika atrodama biežāk nekā Kristus zīmes, bet līdz pat mūsdienām to turpina izmantot, lai apzīmogotu krūkas ar Gangas svēto ūdeni.

SERVISS

Komerccfirma "Klīntspāmi" aicina darbā tulkotājus, kā arī visu nozaru speciālistus, kuri labi prot svešvalodas. Tel. 270075, 16⁰⁰-18⁰⁰

Profesionāli tulko tehnisko literatūru no angļu valodas.
Zvanīt 629037 Gunai

Piedāvā darbu ar līmi, šķerem un papīru. Garantēju samaksu ap 300 koku rubļu vai pēc vienošanās. Rakstīt Rīgā, 226050, ab k. 72, Uldim.

Latvija jau apmēram gadu darbojas neatkarīgā Austrumpetnieku asociācija. 24. aprīlī 18.00. Visvalža 4a 402 auditorijā nāksim kopā, lai apstiprinātu pagaidu statutus un ievēlētu tās jaunu vadību. Prof. Viktors Ivbulis

PARDOD

Pārdodu Roberta Konkbesta gramatu par Staļina noziegumiem "Boļšoi teror" 1065 lpp. Rakstīt Rīgā, 226050, ab k. 72, Uldim

DAŽADI

Frenka Divāla fani!
Atsaucieties!

Vai nebūtu laiks sasparoties ar mums?
Varbūt mēs esam pietiekami daudz, lai veidotu savu fanu klubu?
Tāpēc atsaucieties!

FD1

Pilnībā pievienojamies A. Miltiņa paskaidrojumam, ka arī viņš varot dziedāt spīričuēlus. Katrs var dziedāt spīričuēlus. Citi klausītāji.

Kluba "a&b" nākamā balle Mazajā Ģildē notiks 10. maijā

IEPAZĪŠANAS

Sovasar derētu piedzīvot kaut ko tādu - lielu un traku - lai vecumdienās būtu ko atcerēties, kaut arī tās mums nebūtu kopējas!

Vai negribi man palīdzēt?

Kāda vieglprātīga studente, kura pēc vēstulēm ar tālruna numuru atnāks uz "U.A." redakciju ST1

IZMANTOJIET UNIVERSITĀTES AVĪZES REKLĀMAS UN SLUDINĀJUMU NODAĻAS PAKALPOJUMUS!

Šrifts	maksimāli	1 rindas cena
SW6 normal	34 vietas rindā	0.90 0.80
SW8 normal	26 vietas rindā	1.35 1.20
SW10 italic	21 vieta rindā	1.80 1.60
SW10 bold	20 vietas rindā	1.90 1.70
SW 14 bold	14 vietas rindā	2.70 2.40
SW 24 bold	9 vietas rindā	3.60 3.20

Sludinājumus var ievietot viegli! Blakus norādīti iespējamie burtu lielumi, maksimālais vietu skaits rindā, kā arī vienas rindas cena pirmajā publicēšanas reizē un atkārtot. Papildus - rāmīš (kastīte - 0.90) un ovāls (2.35). Tāpat iespējams ievietot Jūsu zīmējumus (emblemās, firmas zīmes, u.tml melnbaltā - 2.90/cm²). Iespējamas arī citas speciālas vienošanās. Ja atkārtos 3 un vairāk reizes, rāmīš - par brīvu (ovāls - 0.95).
Lietojiet sludinājumu orderi no UA nr.17-18. vai arī nāciet uz redakciju POTCP 16.00-17.00 Raiņa bulv.19, trešais stāvs, 121. telpa, tel.222944. Par sludinājumu publicēšanas informāciju parzīdību, gramatiskajām, stila u.c. kļūdām pilnībā atbild tikai reklāmas devējs.

Šī lappuse salikta ar XEROX VENTURA PUBLISHER

Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar Universitātes vadības, rakstu autoru un viņu draugu viedokli.

"UNIVERSITĀTES AVĪZE" iespiesta firmā "RONDO" Lejupes ielā 5. Salikts ar datoru "MACINTOSH SE". noformēja Mārtiņš & Mārtiņš. Redakcijas adrese: 226098 Rīgā, Raiņa bulvārī 19. 121. telpa. tālrunis 222944
Redaktore Ilze Brinkmane.